

KS/2023:133

KS § 9**Avgifter inom den gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel****Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige**

1. Anta avgifter inom den gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel att gälla från och med den 1 april 2024.

Motivering till beslut

Gagnefs kommun har antagit gemensamt reglemente för den gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel. I reglementet står det att kommuner i den gemensamma nämnden ska anta förslagna taxor.

Gagnefs kommun ställer sig bakom förslaget på taxor.

Ärendebeskrivning

ATL-kontoret har på uppdrag av den gemensamma nämnden utarbetat ett förslag på nya avgifter utifrån principer som följer på kontorets utredning gällande förslag till avgifter den 3 augusti 2023 (Dnr ATL0019/23), 37 sidor.

Utredningen rymmer två förslag på förändring av systemet för avgifter. Det ena förslaget är en förändring av kostnadsfördelningen mellan de ingående kommunerna. Det andra förslaget gäller förändring av grunden för tillsynsavgifter för serveringsställen. Utöver dessa två förslag föreligger förslag på ändring av vissa specifika avgifter.

Den gemensamma nämnden har i beslut slagit fast att målsättningen ska vara att nå en konstadstäckning på cirka 85 % genom avgifter. Vidare har nämnden beslutat att tillsynsavgiften för varukategorier vid försäljningsställen ska vara en fast avgift per kategori samt att avgiften inte ska vara rabatterad vid försäljning av flera kategorier.

Utredningens förslag till ny kostnadsfördelningen innebär att alla intäkter registreras som intäkt för nämnden. Den resterande delen, upp till kostnadstäckning, fördelas mellan kommunerna enligt en fastställd finansieringsmodell. Förslaget innebär beräkningsvis att kostnadstäckningen för Gagnefs kommun höjs från 4,6 %, enligt dagens modell, till 5,3 % enligt förslaget till reviderad finansieringsmodell.

För Gagnefs kommun skulle den föreslagna finansieringsmodellen, prognosmässigt och jämförelsemässigt för 2023, dock innebära att kostnaden sänks från 133 000 kronor per år till 35 000 kronor per år. Alltså en beräknad minskning med 98 000 kronor.

Ändring av de specifika avgifterna, som exempelvis gällande serveringstillstånd, tillsynsavgifter samt försäljningstillstånd med mera, framgår av utredningen sid. 14-23.

Tillämpningsregler för provnings- och tillsynsavgifter gällande serveringstillstånd samt tillämpningsregler för provnings- och tillsynsavgifter gällande försäljningstillstånd, e-cigaretter och påfyllningsbehållare, tobaksfria nikotinprodukter, folköl och receptfria läkemedel framgår av utredningen sid. 31-33 respektive sid. 36-37.

Bedömning

Förslagen gällande kostnadsfördelning och avgifter kan anses vara väl analyserade och väl presenterade i den aktuella utredningen. Förslagen kan anses vara konsekventa och väl motiverade utifrån gällande lagar och förordningar.

Beslutsunderlag

Tjänstutlåtande, kommunstyrelsens förvaltning, 2024-02-02, 2 sidor.
Protokollsutdrag, GNATL 230815 § 81, dnr ATL0019/23, 2 sidor.
Tjänsteskrivelse, Avgifter inom den gemensamma nämndens område, 1 sida.
Utredning gällande förslag till avgifter – Gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel, inklusive tabeller, 2023-08-03, 45 sidor.

Underlag

Protokollsutdrag, GNATL 230307 § 20, dnr ATL0019/23, 1 sida.

Lagrum

Kommunallag (2017:725) 2 kap. 5-6 §§.
Alkohollag 8 kap. 8 §.
Lag om tobak och likande produkter 8 kap. 1-2 §§.
Lag om tobaksfria nikotinprodukter 40 §.
Lag om handel med vissa receptfria läkemedel 23 §.

Protokollsutdrag

Kommunfullmäktige

§ 81   Avgifter inom den gemensamma nämndens område (ATL0019/23)

Beslut

Respektive kommuns kommunfullmäktige föreslås att:

- Godkänna förslaget till avgifter för den gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedels verksamhet.
- Avgifterna gäller från 1 januari 2024.
- Uppföljning av nya modellen ska presenteras för nämnden under hösten 2025.

Förslag till beslut på sammanträdet

Ordförande Kajsa Henriksson (S) yrkar på tillägg till beslut med att avgifterna gäller från 1 januari 2024 samt att uppföljning ska ske vid nämndssammanträde.

Birgitta Pettersson-Frank (MP) yrkar på uppföljning under hösten 2025.

Beslutsgång

Ordförande Kajsa Henriksson (S) frågar om förvaltningens förslag kan antas, bifall för det.

Nämnden tillfrågas om tilläggsyrkanden kan antas, bifall för det.

Protokollsanteckning

Inför beslut i kommunfullmäktige kan Marcus Tell, avdelningschef, kontaktas för föredragning i arbetsgrupp eller inför fullmäktigsammanträde.

Sammanfattning

Utredningen innehåller två förslag med förändringar av systemet av avgifter. Det ena förslaget är en förändring av kostnadsfördelningen mellan kommunerna, det andra förslaget gäller förändring av riskklassmodellen som även föreslås vara grunden för tillsynsavgiften för serveringsställen. Utöver det ges förslag på ändring av vissa specifika avgifter.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse - Avgifter inom den gemensamma nämndens område
- Utredning gällande förslag till avgifter - Gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel

Skickas till

Samtliga samverkande kommuner i gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel

Tjänsteskrivelse

Förslag till beslut i kommunfullmäktige

1. Förslag till avgifter för gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedels verksamhet godkänns.
2. Näringsidkarnas avgifter träder i kraft 1 april 2024.
3. Kostnadsfördelningen mellan kommunerna gäller för budgetåret 2024.

Sammanfattning

Utredningen bygger på en utvärdering av systemet av avgifter som presenterades under 2022, utvärderingen föreslog införande av en ny princip gällande avgifterna: att det ska löna sig att göra rätt. Förslaget innebär att beslut fattas om en viss procent av prisbasbeloppet för de olika avgifterna, detta för att avgifterna ska följa kostnadsutvecklingen i samhället. Utredningen innehåller två förslag med förändringar av systemet av avgifter samt förslag på ändring av vissa specifika avgifter.

Det ena systemförändrande förslaget är en förändring av kostnadsfördelningen mellan kommunerna som innebär att den återstående kostnaden efter att de totala intäkterna räknats av fördelas mellan kommunerna. Idag ansvarar varje kommun för en andel av de totala kostnaderna där kommunens kostnad minskar med intäkterna i den egna kommunen.

Det andra förslaget gäller förändring av riskklassmodellen som även föreslås vara grunden för tillsynsavgiften för serveringsställen. Idag finns en riskklassmodell som anger antalet tillsynsbesök, men tillsynsavgiften baseras enbart på föregående års omsättning av alkohol. Den reviderade riskklassmodellen föreslås styra antalet tillsynsbesök och storleken på tillsynsavgiften, en ny faktor som påverkar riskklassningen är efterlevnaden av regler vilket innebär att det kommer att löna sig att göra rätt.

Förslaget till ändring av specifika avgifter innebär exempelvis att det blir dyrare för de ställen som har betydande eller allvarliga brister, att det blir billigare för vissa ansökningar om ändringar och att deltagande i utbildningen Ansvarsfull alkoholservering blir kostnadsfritt.

Bakgrund

Uppdraget att utarbeta ett förslag till avgifter härstammar från den utvärdering av systemet av avgifter som presenterades för den gemensamma nämnden den 10 maj 2022.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget innebär en förändrad kostnadsfördelning mellan de samverkande kommunerna. Med införande av reduktion av riskklass är prognosen att kostnadstäckningen kommer att bli cirka 80 %, vilket innebär minskade kostnader för kommunerna från 1,6 mnkr till 1,0 mnkr.

Bilagor

Utredning gällande förslag till avgifter – Gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel

Tabell över avgifter för serveringsställen

Tabell över avgifter för försäljningsställen

Utredning gällande förslag till avgifter

Gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel

Marcus Tell
Enhetschef ATL-kontoret

Innehållsförteckning

Inledning.....	4
Uppdrag.....	4
Sammanfattning	4
Rätt att ta ut avgifter.....	5
Kommunallagen	5
Alkohollagen	5
Lag och tobak och liknande produkter	5
Lag om tobaksfria nikotinprodukter.....	5
Lag om handel med vissa receptfria läkemedel	6
Principer för systemet av avgifter	7
Likställighetsprincipen	7
Självkostnadsprincipen.....	7
Fasta avgifter eller kostnad/timme	7
Konstanta belopp eller andel av prisbasbeloppet	7
Balans och rimlighet.....	8
Det ska löna sig att göra rätt.....	8
Grunden för tillsynsavgifter	8
Tillsyn på försäljningsställen	8
Tillsyn på serveringsställen	8
Förebyggande tillsyn	9
Synpunkter gällande förslaget.....	10
Sammanfattning av inkomna remissvar:	10
Borlänge	10
Falun.....	10
Gagnef.....	10
Hedemora	10
Ludvika.....	11
Smedjebacken.....	11
Säter.....	11
Synpunkter från näringslivet	11
Synpunkter från krögarna.....	12
Ändringar efter synpunkterna.....	13
Förslag till ändrade avgifter	14
Stadigvarande serveringstillstånd.....	14

Ändring av nuvarande serveringstillstånd.....	14
Tillfälliga serveringstillstånd.....	14
Till allmänheten.....	14
Till slutna sällskap.....	14
Försäljningstillstånd	14
Ändring av bolagsform.....	14
Ändring i nuvarande försäljningstillstånd	15
Övrigt	15
Deltagaravgift.....	15
Granskning av egenkontrollprogram.....	15
Tillsyner	15
Uppföljande tillsyn.....	15
Inre tillsyn	15
Tillsyner och tillsynsavgift för serveringstillstånd.....	16
Nuvarande riskklassmodell och avgifter	16
Förslag till reviderad riskklassmodell och avgifter	17
Faktorer i riskklassmodellen	18
Ej medtagna faktorer	19
Riskklassmodellen.....	20
Tillsynsavgift.....	20
Konsekvensanalys	21
Antal tillsynsbesök	21
Exempel på konsekvenser	22
Nämndens intäkter av tillsynsavgifter.....	22
Kostnadsfördelning mellan medlemskommunerna.....	24
Finansieringsmodell	24
Nuvarande finansieringsmodell.....	24
Förslag till reviderad finansieringsmodell.....	24
Konsekvensanalys av den reviderade finansieringsmodellen	25
Kostnadsfördelning	26
Nuvarande kostnadsfördelning.....	26
Förslag till ny kostnadsfördelning.....	26
Konsekvensanalys av ny kostnadsfördelning.....	27
Ställningstagande	28
Kostnadstäckning	28

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Avgifter och taxor för den gemensamma nämndens upptagningsområde gällande serveringstillstånd.....	29
Tillämpningsregler för prövnings- och tillsynsavgifter gällande serveringstillstånd.....	31
Avgifter och taxor för den gemensamma nämndens upptagningsområde gällande försäljningstillstånd, e-cigarettor och påfyllningsbehållare, tobaksfria nikotinprodukter, folköl samt receptfria läkemedel.....	34
Tillämpningsregler för prövnings- och tillsynsavgifter gällande försäljningstillstånd, e-cigarettor och påfyllningsbehållare, tobaksfria nikotinprodukter, folköl samt receptfria läkemedel.	36

Inledning

Uppdrag

Vid den gemensamma nämndens sammanträde den 10 maj 2022 gav nämnden ATL-kontoret i uppdrag att utarbeta ett förslag på nya avgifter utifrån de principer som är angivna i utvärderingen (dnr ATL0032/22 §40).

Sammanfattning

Uppdraget att utarbeta ett förslag till avgifter härstammar från den utvärdering av systemet av avgifter som presenterades för den gemensamma nämnden den 10 maj 2022. Utredningen har genomförts med grund i de perspektiv som togs upp i utvärderingen: rätt att ta ut avgifter och principer för systemet av avgifter.

Utredningen innehåller två förslag med förändringar av systemet av avgifter. Det ena förslaget är en förändring av kostnadsfördelningen mellan kommunerna, det andra förslaget gäller förändring av grunden för tillsynsavgiften för serveringsställen. Utöver det ges förslag på ändring av vissa specifika avgifter.

Den gemensamma nämnden har vid sammanträdet den 11 oktober 2022 beslutat att målsättningen ska vara kostnadstäckning på ca 85 %. Nämnden har även den 8 december 2022 beslutat om ställningstagande för att det förslaget om förändrad kostnadsfördelning ska användas, samt att tillsynsavgiften för varukategorier vid försäljningsställen ska vara en fast avgift per kategori och att avgiften inte ska vara rabatterad vid försäljning av flera kategorier.

Rätt att ta ut avgifter

För att kommunen ska få ta ut avgifter måste den ha rätt till det enligt lag. Nedan presenteras de lagtexter som är relevanta för den gemensamma nämndens verksamhet.

Kommunallagen

Kommunen har rätt att ta ut avgifter enligt kommunallagens andra kapitel:

Rätt att ta ut avgifter

5 § Kommuner och regioner får ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter som de tillhandahåller. För tjänster eller nyttigheter som de är skyldiga att tillhandahålla får dock avgifter endast tas ut om det följer av lag eller annan författning.

Självkostnadsprincipen

6 § Kommuner och regioner får inte ta ut högre avgifter än som motsvarar kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som de tillhandahåller.

Alkohollagen

Kommunens rätt att ta ut avgift gällande serveringstillstånd finns i 8 kapitlet alkohollagen:

10 § Kommunen får ta ut avgift för provningen enligt de grunder som beslutas av kommunfullmäktige.

Kommunen får även ta ut avgift för tillsyn enligt 9 kap. av den som har serveringstillstånd och av den som bedriver anmälningspliktig detaljhandel med eller servering av folköl.

Lag och tobak och liknande produkter

Kommunens rätt att ta ut avgift gällande försäljningstillstånd finns i 8 kapitlet lag om tobak och liknande produkter:

Avgift för ansökan om försäljningstillstånd

1 § Kommunen får ta ut en avgift för provningen av ansökan om försäljningstillstånd enligt 5 kap. 1 § enligt de grunder som beslutas av kommunfullmäktige.

Avgift för tillsyn

2 § En kommun får ta ut avgifter för sin tillsyn av den som bedriver tillståndspliktig försäljning enligt 5 kap. 1 § och av den som bedriver anmälningspliktig försäljning enligt 5 kap. 15 §.

Lag om tobaksfria nikotinprodukter

Kommunens rätt att ta ut avgift gällande tillsynen av tobaksfria nikotinprodukter finns i lag om tobaksfria nikotinprodukter:

40 § En kommun får ta ut avgifter för sin tillsyn av den som bedriver anmälningspliktig försäljning enligt 17 §.

Lag om handel med vissa receptfria läkemedel

Kommunens rätt att ta ut avgift gällande den kommunala kontrollen av receptfria läkemedel finns i lag om handel med vissa receptfria läkemedel:

23 § En kommun får för sin kontroll enligt denna lag ta ut avgift av den som bedriver detaljhandel.

Principer för systemet av avgifter

I utvärderingen av systemet av avgifter som presenterades för den gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel den 10 maj 2022 framhöll utvärderaren att systemet för avgifter bör baseras på vissa principer, vilka redovisas nedan.

Likställighetsprincipen

I 2 kap. 3 § kommunallagen anges likställighetsprincipen:

Kommuner och regioner ska behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat.

För att uppfylla likställighetsprincipen bör avgifterna vara samma i samtliga medlemskommuner, då det saknas sakliga skäl för varierade avgifter utifrån att verksamheten bedrivs genom en gemensam nämnd.

Självkostnadsprincipen

Den gemensamma nämndens verksamhet är myndighetsutövning som kommunerna är skyldiga att utföra enligt gällande lagar. Utifrån att kommunerna får ta ut avgifter enligt självkostnadsprincipen bör näringsidkarna bekosta den största delen av nämndens kostnader, då alternativet är att kommunerna subventionerar kostnaden för privata bolags affärsverksamhet.

Kommunerna får inte ta ut mer i avgift än vad verksamheten faktiskt kostar. Att uppnå en kostnadstäckning på 100 % bör därför inte vara målsättningen, eftersom det då finns risk att kommunerna vissa år skulle få intäkter som överstiger kostnaderna. Den gemensamma nämnden har genom beslut 10 maj 2022 gällande utvärderingen av systemet av avgifter, samt vid sammanträdet 11 oktober 2022 beslutat att målsättningen för kostnadstäckning ska vara cirka 85 %.

Fasta avgifter eller kostnad/timme

I dagsläget är avgifterna fasta och beräknade utifrån en uppskattad genomsnittlig arbetstid. Avgifterna bör även fortsättningsvis vara fasta för att kostnaden ska vara förutsägbar för näringsidkarna samt förenkla det administrativa arbetet så mycket som möjligt. I förarbetet (prop 1994/95:89) till den tidigare alkohollagen anges att kommunernas avgifter bör beräknas efter någon form av schablon. Att avgifterna är fasta rekommenderas även i Svenska kommunförbundets cirkulär 1995:69 ”Ansöknings- och tillsynsavgifter enligt alkohollagen”.

Konstanta belopp eller andel av prisbasbeloppet

Avgifterna är sedan 2021 beslutade att vara en viss procent av prisbasbeloppet. Det innebär att avgifterna räknas om varje kalenderår och kan höjas beroende på förändringen av prisbasbeloppet, avgifterna sänks dock inte om prisbasbeloppet skulle minska. Verksamhetens kostnader ökar normalt sett varje år. Att avgifterna numera är en andel av prisbasbeloppet i

stället för konstanta belopp bedöms vara positivt då nämndens intäkter bör följa kostnadsutvecklingen i samhället. Det bör medföra att täckningsgraden hålls relativt konstant över tid, vilket innebär att behovet minskar att fatta nya beslut om avgifter lika ofta som om beloppen var konstanta. För att täckningsgraden ska vara relativt konstant över tid bör avgifterna även fortsättningsvis vara en andel av prisbasbeloppet.

Balans och rimlighet

Avgifterna behöver inte motsvara kostnaden i varje enskilt ärende, utan det är de sammanlagda intäkterna som ska motsvara de sammanlagda kostnaderna enligt självkostnadsprincipen. För att avgifterna ska vara rimliga bör de dock motsvara den genomsnittliga kostnaden för arbetet som krävs. Avgiften bör även vara rimligt i jämförelse med övriga kommuner i Dalarna, vilket utvärderingen visade att de är.

Det ska löna sig att göra rätt

Avgifterna bör utformas utifrån principen att det ska löna sig att göra rätt. Om en näringsidkare har betydande brister i sin verksamhet bör det medföra en högre avgift då det krävs en större arbetsinsats. Utredningen föreslår att en ny avgift införs för den arbetstid som krävs med arbetet av inre tillsyner, samt genom ändring av grunden för tillsynsavgifter för serveringsställen som beskrivs nedan. Avgift bör även fortsättningsvis tas ut vid uppföljande tillsyner utifrån uppmärksammade brister.

Grunden för tillsynsavgifter

Tillsyn på försäljningsställen

Avgifterna för tillsynen av försäljningstillstånd, folköl, e-cigaretter och receptfria läkemedel är samma för alla näringsidkare och bör vara så även i fortsättningen. Det finns ingen motsvarighet till restaurangrapport som skulle kunna vara underlag för en varierad avgiftssättning utifrån omsättning. Det finns inte heller skäl att göra en riskbedömning utifrån att risken för skador inte sker på försäljningsställen på samma sätt som det gör på serveringsställen.

Tillsyn på serveringsställen

Avgifterna för tillsynen av serveringstillstånd baseras idag enbart på föregående års omsättning av alkoholdrycker. Att tillsynsavgiften baseras på alkoholomsättningen härstammar från förarbetet (prop. 1994/95:89) till den tidigare alkohollagen (1994:1738) där det anges en rekommendation om att tillsynsavgiften för Alkoholinspektionen bör kopplas till den mängd alkohol tillståndshavaren hanterar. I förarbetet anges även att kommunens tillsynsavgift ”förutsätts beräknas efter schablon och inte efter antal tillsynstillfällen som kommunen finner erforderligt i varje särskilt fall. Detta hindrar inte en uppdelning på olika avgiftsklasser med hänsyn till det varierade behov av tillsyn som kan föreligga för olika typer av serveringsställen.” I Svenska kommunförbundets cirkulär 1995:69 ”Ansöknings- och tillsynsavgifter enligt alkohollagen” rekommenderas kommunerna att den rörliga tillsynsavgiften bör baseras på alkoholomsättningen för att ha en rättvis beräkningsmetod. Att

tillsynsavgiften baseras på alkoholomsättningen är den vanligaste beräkningsgrunden för kommunernas avgifter för tillsyn i Sverige idag.

Det finns dock brister med att enbart ha alkoholomsättningen som grund för tillsynsavgiften. Alkoholomsättningen kan vara en bra grund för tillsynsavgiften då den ofta är en indikation på berusningsnivå, men den kan också bli missvisande för en restaurang som ofta serverar dyra viner jämfört med till exempel en krog som säljer förhållandevis billig starköl. Att enbart ha alkoholomsättningen som grund för avgiften tar inte hänsyn till hur många tillsynsbesök tillståndshavaren får, eller vilken arbetsinsats som krävs. En följeffekt av systemet är att alla serveringsställen debiteras året efter det aktuella tillsynsåret, då omsättningen av alkoholdrycker redovisas i restaurangrapporten efter kalenderårets slut. Detta leder ofta till oklarheter när en verksamhet upphört eller har bytt ägare. Varje år inkommer frågor varför bolaget fått en faktura långt efter att verksamheten har upphört, och vissa gånger mister kommunerna intäkter för att den tidigare tillståndshavaren avslutat bolaget eller att det har försatts i konkurs. En annan brist i systemet är att de tillståndshavare som enbart innehar serveringstillstånd för provsmakning inte är skyldiga att inkomma med restaurangrapporten, vilket innebär att det inte är möjligt att veta serveringsställets omsättning på alkoholdrycker som är grunden för vilken avgift de ska betala.

Utredaren föreslår att tillsynsavgifterna för serveringstillstånd istället bör baseras på vilken riskklass serveringsstället bedöms tillhöra enligt en riskklassmodell. Som systemet ser ut idag styr serveringsställets riskklass antalet tillsynsbesök under året, samt påverkar hur stor andel av budgeten kommunerna ansvarar för. För att få en helhet bör även tillsynsavgifterna för serveringsställena baseras på riskklassen då det bedöms motsvara arbetsinsatsen på ett bättre sätt. Den nuvarande riskklassmodellen bör revideras och ett förslag på ny riskklassmodell har tagits fram. Om grunden för tillsynsavgiften ändras till bedömd riskklass kommer det vara möjligt att fakturera tillsynsavgiften innevarande år i stället för efterföljande år, vilket skulle förenkla faktureringen samt troligtvis öka förståelsen för avgiften.

Förebyggande tillsyn

Det har historiskt sett varit svårt att fylla platserna på utbildningarna om Ansvarsfull alkoholserving, och det har framkommit kritik från krögare att deltagaravgiften för utbildningen är för hög. Utredningen framför ett förslag med syfte att öka deltagandet i utbildningen genom att införa en fast tillsynsavgift som ska täcka kostnaderna för den förebyggande tillsynen, som till exempel Ansvarsfull alkoholserving och krögarträffar. Deltagaravgiften tas bort helt, och i stället införs en avgift vid sen avanmälan eller uteblivet deltagande eftersom man då upptar en plats från en annan potentiell deltagare.

Synpunkter gällande förslaget

Den gemensamma nämnden fattade beslut den 7 mars 2023 att det framtagna förslaget till avgifter skulle skickas på remiss till respektive kommuns kommunstyrelse (ATL0019/23 § 20). Enhetschef Marcus Tell har besökt alla medlemskommuner och informerat om förslaget efter beslutet om remisser.

Sammanfattning av inkomna remissvar:

Borlänge

Borlänge kommun ser positivt på förslaget om ändringar av systemet för avgifter.

Borlänge kommun uppmanar den gemensamma nämnden att se över möjligheten att de företag som har få avvikelser under en viss period kan gå ner i riskklass och på så sätt få lägre tillsynsavgift.

Borlänge kommun uppmanar gemensamma nämnden att se över nivån på föreslagen självfinansieringsgrad.

Falun

Falu kommun anser att förslaget till avgifter är väl avvägt. Ett medskick till den gemensamma nämnden är dock att inte låsa fast sig vid en specifik självfinansieringsgrad. Vidare att se över möjligheten till ett system där långvarig regelefterlevnad ger lägre avgift.

Den nya modellen ska utvärderas efter ett år.

Gagnef

Gagnefs kommun ställer sig i huvudsak bekom utredningens förslag, men anser att konsekvenserna av den aggregerade taxeökningens effekter på näringsidkarna måste analyseras ytterligare.

Förslagen gällande kostnadsfördelning och avgifter kan anses vara väl analyserade och väl presenterade i den aktuella utredningen. Förslagen kan anses vara konsekventa och väl motiverade utifrån gällande lagar och förordningar. Dock innebär den föreslagna förändringen en aggregerad taxehöjning om nära 25 %, eller 826 000 kronor. Konsekvenserna för näringsidkarna bör analyseras noggrant.

Hedemora

Hedemora anser att det är bra att det blir dyrare för de som inte sköter sig kontra de som gör rätt för sig.

Hedemora reagerar på skrivelsen att nämndens kostnader ska finansieras av den vinst näringsidkarna gör på sin verksamhet.

Bra med riskklasser men det borde få att komma ner till riskklass 1 för alla oavsett omsättning och öppettider. Sköter man sig år efter år utan brister så borde man kunna nå dit.

Hedemora befarar att förslaget till avgifter kommer att leda till att krögare kommer att förkorta sina öppettider, vilket motverkar deras arbete med en attraktiv stad.

Att öka kostnadstäckningen till 85% innebär att denna bransch ska betala in 1 miljon mer i avgifter känns märkligt. Hedemora befarar att fler ger upp och stänger sina verksamheter vilket leder till arbetslöshet och minskad attraktivitet för våra kommuner.

I tabellerna över Avgifter och Taxor sida 25(34) så är det svårt att tolka om de nya avgifterna blir noll eller om det behålls då det blandas. Se bland annat ref S1 och Ref S3.

Man borde kunna söka tillfälligt serveringstillstånd på mer än maximalt 2 månader som det är idag.

Ludvika

Ludvika har i yttrandet skrivit en sammanfattning av förslaget.

Smedjebacken

Arbetsgruppen är positiv till förslaget, då det innebär en förenkling av arbetssätt och en tydlighet i vad som gäller. Enskilda näringsidkare kan även påverka sin avgift genom att arbeta förebyggande och riskorienterat. Det ska löna sig att göra rätt.

Smedjebacken tillstyrker utredningens förslag till nya avgifter.

Säter

Kommunstyrelsen ställer sig bakom den nya kostnadsfördelningen samt förslaget gällande förändring av riskklassmodellen som även föreslås vara grunden för tillsynsavgiften för serveringsställen.

Avgifterna ska vara samma i samtliga medlemskommuner då det saknas skäl för varierade avgifter utifrån att verksamheten bedrivs genom en gemensam nämnd.

Det är positivt att förslaget bygger på en risktrappa. Det innebär en fördel för de som sköter sig.

Därtill kommer nya intäkter tas in för tobaksfri tobak, vilket inte görs idag, som kostnadstäckning för ATL-kontoret.

Säter föreslår att ATL-kontoret bjuder in politiker, kommunledningar och ekonomer från respektive kommun till årlig ägardialog.

Synpunkter från näringslivet

Enhetschef Marcus Tell har träffat representanterna Henrik Navjord från Svenskt näringsliv och Sara Anderson från Visita. Marcus informerade om förslaget och konsekvenserna för näringsidkarna med fokus på krögarna då förslaget påverkar dem mest. Svenskt näringsliv och Visita bjöds in att lämna sina synpunkter på förslaget. Sara har skickat in skriftliga kommentarer från Visita, vilket Henrik meddelat att han och Svenskt näringsliv delar.

Skrivningen om att bekosta tillsynen genom företagets vinst är olämplig och bör omformuleras.

Visita anser att avgiften för tillsyn ska tas ut först efter att tillsynen utförts, och förespråkar ordningen som tillämpas enligt "Rättviksmodellen".

Visita anser att det är viktigt att kontinuerligt se över de kommunala avgifterna för tillstånd och tillsyn och hålla dessa till ett minimum.

Avgifter bör ha en tydligare koppling till ATL-kontorets motprestation gentemot det enskilda företaget. Det ska vara tydligt när och för vad företagen betalar en avgift. Avgiften bör minskas i de fall tillsynsbesök på plats inte genomförs eller är motiverat.

Det kan ifrågasättas om det är rimligt att serveringsställen med sen serveringstid ska drabbas av ökade kostnader just för att de har sen serveringstid. Om det inte finns några problem/störningar på ställen med sen serveringstid bör inte heller de drabbas av ökande kostnader.

Förslaget innebär en avsevärd ökning av kostnader för företagen i ett ekonomiskt mycket utmanande läge med stora osäkerhetsfaktorer inför framtiden.

Det är svårt att bedöma vad förändringen kommer att innebära för enskilda företag. Konsekvensanalysen borde omfatta exempelföretag för att tydligare belysa effekterna av förändringen.

Synpunkter från krögarna

Marcus Tell bjöd in krögarna att delta i ett informationsmöte om förslaget och vilka konsekvenser det får för deras verksamheter. För att så många som möjligt skulle kunna delta hölls mötet digitalt via teams. Cirka tio krögare deltog i mötet då de även uppmuntrades att fylla i en enkät där de kan lämna sina synpunkter. Det är fyra krögare som lämnat synpunkter på förslaget. Utifrån att det i skrivande stund finns 208 stycken stadigvarande serveringstillstånd med strax under 400 stycken PBI:er kan resultatet inte anses representativt för krögarna, det ska därför tolkas med försiktighet.

Fråga 1-5 hade svarsalternativen: Mycket bra – Bra - Varken bra eller dåligt – Dåligt - Mycket dåligt. Fråga 6 hade svarsalternativen: Ja, helt – Ja, delvis - Varken eller – Tveksamt - Inte alls. Följande resultat kom in av enkäten:

Vad tycker du om:

1. att ha samma avgifter i alla kommuner (Mycket bra: 2, Bra: 1, Varken bra eller dåligt: 1)
2. principen om att det ska löna sig att göra rätt (Mycket bra: 2, Bra: 2)
3. en fast tillsynsavgift och kostnadsfritt deltagande på utbildningar (Mycket bra: 2, Varken bra eller dåligt: 2)
4. att tillsynsavgiften baseras på riskklass istället för omsättningen av alkoholdrycker (Mycket bra: 1, Bra: 2, Dåligt: 1)
5. utformningen av riskklassmodellen (Bra: 3, Dåligt: 1)
6. Tycker du avgifterna är rimliga (Ja, helt: 1, Ja, delvis: 1, Tveksamt: 1, Inte alls: 1)

Det fanns även möjlighet att lämna kommentarer:

- "Vi som är små önskar att ni periodiserar avgiften. Det slår väldigt hårt med stora fakturor. Inte sällan delas de med andra avgifter som också skall betalas."
- "Har öppet till 18 el 19 oftast Fredagar till senast 22 i sommar Enstaka ggr till 24 när vi har nån trubadur några ggr/år"

- "Hej! Vi är i ”riskgrupp” 0 eftersom vi är ett slutet sällskap. Tycker inte att frågorna berör oss så mycket.

Ändringar efter synpunkterna

Efter de synpunkter som kommit in har vissa textmässiga förändringar gjorts. Längden på tillfälliga serveringstillstånd beslutas i riktlinjerna för serveringstillstånd, och kommer därför inte att diskuteras i denna utredning.

En diskussion hölls med den gemensamma nämnden på sammanträdet den 8 juni 2023 angående täckningsgraden samt om möjligheten att sänka sin riskklass. Den gemensamma nämnden ansåg att det tidigare satta målet för täckningsgraden är rimligt och ska vara kvar på 85 %. Nämnden var positiv till förslaget att den tillståndshavare för serveringstillstånd som inte har haft betydande brister under en viss tid ska ha möjlighet att sänka sin riskklass och därigenom få färre tillsynsbesök samt lägre tillsynsavgift. En konsekvens av detta kan bli att tillsynsavgifterna blir lägre än beräknat vilket ger en lägre kostnadstäckning, detta ska dock inte göras någon justering för i förslaget utan i det fallet kommer kommunerna ta den ökade kostnaden.

Förslag till ändrade avgifter

Grunden för avgifterna är de nuvarande avgifterna. Nedan beskrivs förslagen till förändringar av avgifter. Tabeller med alla avgifter presenteras i slutet av utredningen.

Stadigvarande serveringstillstånd

Ändring av nuvarande serveringstillstånd

Idag finns avgift för ändring i nuvarande serveringstillstånd där utredning krävs, och avgift för ändring i nuvarande serveringstillstånd där utredning inte krävs. Ändring där utredning krävs är till exempel utökning av serveringsyta, serveringstid eller dryckeskategori. Ändring där utredning inte krävs är till exempel minskning av serveringsyta eller serveringstid.

Utredaren föreslår att nuvarande avgift för ändring där utredning krävs består, och ska gälla ändringar där insyn krävs (att ett besök görs på serveringsstället, exempelvis vid utökning av serveringsyta). Det bör införas en ny lägre avgift för ändringar där insyn inte krävs (till exempel utökad serveringstid), samt en låg avgift för tillfällig ändring av serveringstid. Anledningen till förslagen av de nya avgifterna är att avgiften ska vara rimlig och motsvara den arbetstid som krävs för att handlägga ansökan, vilket skiljer sig åt mellan de olika ansökningarna.

Tillfälliga serveringstillstånd

Till allmänheten

Det finns idag olika avgifter för ansökan om tillfälligt tillstånd till allmänheten beroende på om det gäller en period eller enstaka tillfällen, samt om den sökande har (eller inte har) ett stadigvarande serveringstillstånd inom nämndens område. I ansökningsavgiften för de tillfälliga serveringstillstånden ingår avgift för yttre tillsyn. Det innebär inte att alla som beviljas ett tillfälligt serveringstillstånd kommer att få en yttre tillsyn, utan de totala intäkterna ska täcka de totala kostnaderna. Utredaren föreslår att innehav av stadigvarande serveringstillstånd inte ska påverka avgiften då ansökningarna normalt sett gäller en annan plats än det egna serveringsstället, det bör i stället vara en lägre avgift för enstaka tillfällen och en högre avgift för en period. Detta för att avgiften ska motsvara arbetskostnaden för den utredning som krävs, samt den yttre tillsynen där det är mer troligt att tillsyn kommer att utföras en eller flera gånger för den som innehar serveringstillstånd för en period.

Till slutna sällskap

Gällande de tillfälliga serveringstillstånden för slutna sällskap har ansökan historiskt sett enbart hanterats administrativt. Ambitionsnivån behöver höjas genom att en mindre utredning ska göras framöver där remiss skickas till polisen, detta för att sökande som är olämpliga inte ska kunna få serveringstillstånd. Eftersom förändringen kommer innebära en större arbetsinsats jämfört med tidigare föreslås en höjning av avgiften.

Försäljningstillstånd

Ändring av bolagsform

Ändring av bolagsform som idag finns för serveringstillstånd bör även finnas för försäljningstillstånd. Avgiften gäller när en befintlig tillståndshavare vill byta bolag för

verksamheten, tillståndshavaren behöver då lämna in en ny ansökan men får en lägre avgift eftersom verksamheten är känd av kommunen. Förutsättningen är att alla omständigheter är lika förutom ändringen av bolag, det måste exempelvis vara samma PBI:er. Avgiften föreslås vara samma andel av ansökningsavgiften för försäljningstillstånd som motsvarande för serveringstillstånd.

Ändring i nuvarande försäljningstillstånd

Avgiften föreslås tas bort då det inte är möjligt att ansöka om ändringar i nuvarande försäljningstillstånd.

Övrigt

Deltagaravgift

Nämnden anordnar utbildningar i Ansvarsfull alkoholservice för krögare och serveringspersonal. Utbildningarna har de senaste åren inte varit fullbokade, därför föreslås deltagaravgiften tas bort och att utbildningen bekostas av den fasta tillsynsavgiften. För att anmälan till utbildningen inte ska missbrukas föreslås i stället att en mindre avgift införs för sen avanmälan (efter anmälningstidens slut) och en högre avgift vid uteblivet deltagande.

Granskning av egenkontrollprogram

En avgift föreslås införas för granskning av egenkontrollprogram vid anmälan av försäljning av anmälningspliktiga varor (för närvarande e-cigarett och påfyllningsbehållare, tobaksfria nikotinprodukter samt folköl). Avgiften föreslås även gälla vid förändringar i nuvarande försäljningstillstånd, så som att försäljningen utökas med distanshandel.

Tillsyner

Uppföljande tillsyn

Enligt nuvarande avgifter är avgiften för uppföljande tillsyn på samma belopp som påminnelse av restaurangrapporten. Avgiften för en uppföljande tillsyn föreslås höjas för att bättre motsvara arbetsinsatsen då det kräver besök på serverings-/försäljningsstället, samt att vara en del av att uppfylla principen att det ska löna sig att göra rätt.

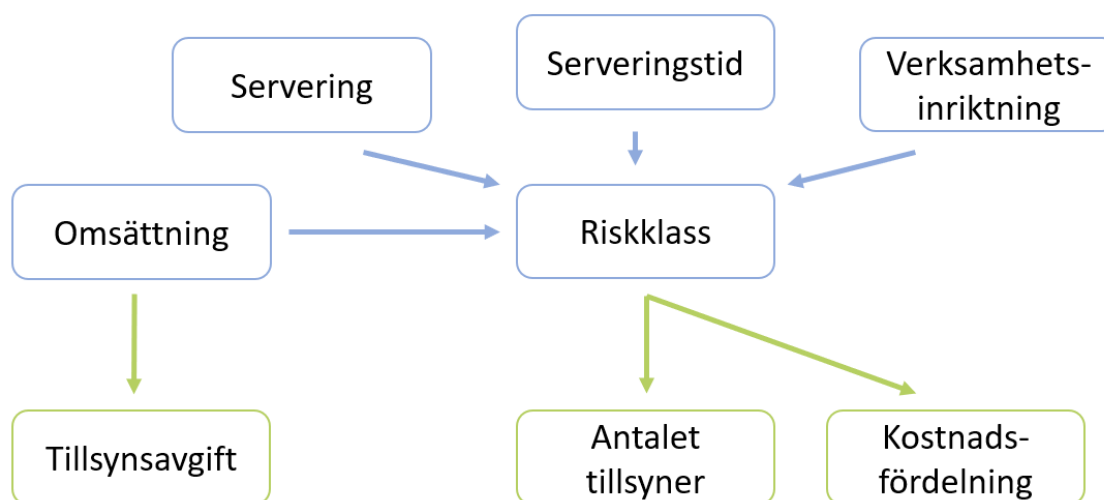
Inre tillsyn

Utifrån principen att det ska löna sig att göra rätt föreslås att en ny avgift införs för den arbetstid som krävs för att handlägga inre tillsyner. Avgiften föreslås vara högre för serveringstillstånd än för försäljningstillstånd, vilket beror på att den inre tillsynen för serveringstillstånd ofta är mer omfattande än för försäljningstillstånd. En inre tillsyn för försäljningstillstånd handlar oftast om lämpligheten för tillståndshavaren. När det kommer till serveringstillstånd görs ofta även bedömningar om brister gällande exempelvis matutbud, prissättning, närboendestörningar, serveringsyta eller överservering vilket innebär ett mer omfattande remissförfarande och ett större utredningsarbete. Eftersom avgiften inte är vite eller böter bör det inte vara någon skillnad utifrån meddelad sanktion, utan avgiften ska motsvara den uppskattade genomsnittliga arbetskostnaden för utredningen. Om utredningen inte påvisar brister som leder till meddelande av sanktion (erinran, varning eller återkallelse) ska tillståndshavaren dock inte belastas med avgift.

Tillsyner och tillsynsavgift för serveringstillstånd

Nuvarande riskklassmodell och avgifter

Antalet tillsynsbesök styrs idag av en riskklassmodell, som även påverkar kommunernas kostnad för nämndens verksamhet. Tillsynsavgifterna för serveringsställen baseras dock enbart på föregående års omsättning av alkoholdrycker. Det innebär att avgiften inte påverkas av hur många tillsynsbesök tillståndshavaren får eller vilken arbetstid som krävs. Nedan visas en bild på hur det nuvarande systemet ser ut.

I nuvarande riskklassmodell ingår följande riskfaktorer:

Risikfaktor	Risikpoäng
Servering till slutet sällskap	0
Servering till allmänheten, matrestauranger	10
Nöjeskrog, pubverksamhet	10
Offentlig tillställning/Dans	10
Sena serveringstider (02:00 eller senare)	10
Alkoholservering, omsättning över 5 mnkr	10

Summan av riskpoängen avgör vilken riskklass serveringsstället tillhör och antalet tillsynsbesök enligt nedanstående tabell:

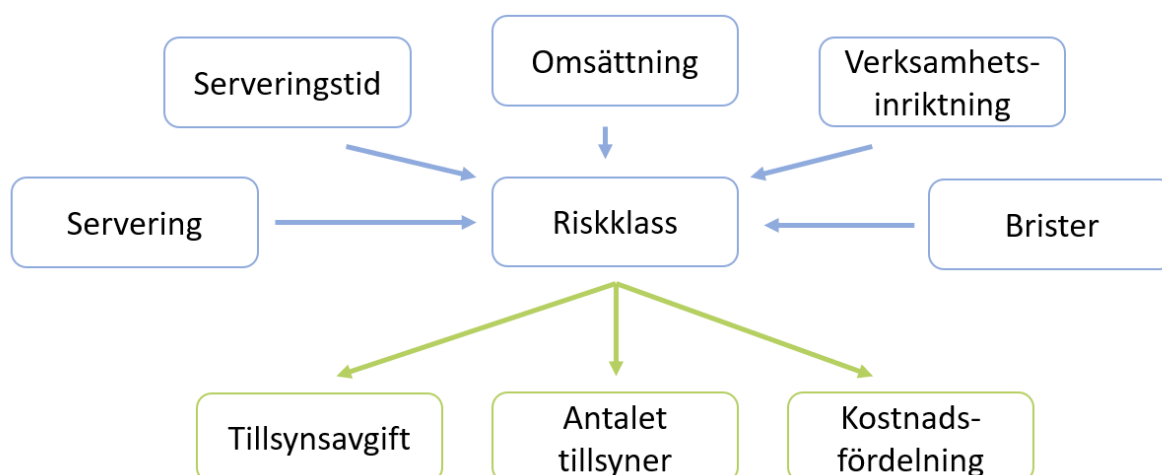
Risikpoäng	Risikklass	Antal tillsynsbesök
50	1	Minst 6 gånger per år
40	2	Minst 5 gånger per år
30	3	Minst 3 gånger per år
20	4	1-2 gånger per år
10	5	Minst 1 gång per år
0	6	Vid behov

Tillsynsavgiften som serveringsställen ska betala baseras enbart på föregående års omsättning av alkoholdrycker som de redovisat i den årliga restaurangrapporten. Nedan anges intervallerna i omsättning och vilken tillsynsavgift de ska betala, i avgiften ingår en fast och en rörlig avgift.

Omsättning av alkoholdrycker (kr)	Avgift (kr)
0 – 100 000	2 300
100 001 – 250 000	3 400
250 001 – 500 000	10 000
500 001 – 1 000 000	13 300
1 000 001 – 2 000 000	16 600
2 000 001 – 3 000 000	19 900
3 000 001 – 5 000 000	23 200
5 000 001 – 7 000 000	27 600
7 000 001 – 10 000 000	30 900
10 000 001 -	35 300

Förslag till reviderad riskklassmodell och avgifter

Det nya förslaget innebär en reviderad riskklassmodell som styr tillsynsavgiften, antalet tillsynsbesök samt påverkar kostnadsfördelningen mellan kommunerna. Nedan visas en bild på förslaget av hur systemet bör se ut.

Riskklassmodellen utgår från den nuvarande modellen och ska inkludera olika faktorer utifrån de sociala och medicinska skador lagen syftar till att minska. De medicinska skadorna syftar till exempelvis överkonsumtion vilket kan leda till alkoholförgiftning eller alkoholberoende, det kan även vara skador av glaskross eller fallskador. De sociala skadorna syftar främst på våld vilket kan vara både fysiskt och sexuellt våld. Riskklassmodellen föreslås innehålla faktorerna *servering*, *serveringstid*, *omsättning av alkoholdrycker*, *verksamhetsinriktning* och *brister* vilka förklaras nedan.

Faktorer i riskklassmodellen**Servering**

Servering till slutna sällskap bedöms innebära en mindre risk jämfört med servering till allmänheten. Slutna sällskap är oftast bekanta med varandra, som till exempel kollegor eller medlemmar i en förening, till skillnad från allmänheten där det ofta är personer som är obekanta för varandra. Då framför allt risken för våld är större vid allmänheten jämfört med slutna sällskap bedöms risken högre vid servering till allmänheten.

Riskpoäng:

0 poäng – servering till slutet sällskap

10 poäng – servering till allmänheten

Serveringstid

Enligt forskning finns det ett tydligt samband mellan sena serveringstider och våld i offentlig miljö, därmed bedöms risken högre på serveringsställen med sena serveringstider. Risken bedöms låg vid serveringstid fram till klockan 23:00 då det oftast är matrestauranger som stänger klockan 23:00 eller tidigare. Risken bedöms högre vid serveringstid efter klockan 23:00 då det inte längre krävs en varierad meny, utan räcker med ett enklare matutbud. Risken bedöms ännu högre vid serveringstid efter normaltiden som är klockan 01:00, då det framför allt är nattklubbar och nöjesställen där alkoholkonsumtionen vanligtvis är högre än på matrestauranger.

Riskpoäng:

0 poäng – serveringstid till senast klockan 23:00

10 poäng – serveringstid senare än klockan 23:00 till senast klockan 01:00

20 poäng – serveringstid senare än klockan 01:00

Omsättning av alkoholdrycker

Alkoholkonsumtionen är en riskfaktor för både sociala och medicinska skador, därför ökar risken ju högre omsättning på alkoholdrycker serveringsstället har. Omsättningen på alkoholdrycker kommer även fortsättningsvis att hämtas från restaurangrapporten.

Riskpoäng:

0 poäng – omsättning på max 250 000 kronor

5 poäng – omsättning på mer än 250 000 kronor

10 poäng – omsättning på mer än 1 000 000 kronor

15 poäng – omsättning på mer än 3 000 000 kronor

Verksamhetsinriktning

På en matsservering med sittande gäster bedöms risken som låg, risken bedöms även som låg vid serveringstillstånd för pausservering, provsmakning eller enbart catering. Risken bedöms högre på serveringsställen med en nöjesinriktning där gästerna rör sig mer i lokalen och alkoholkonsumtionen vanligtvis är högre.

Riskpoäng:

0 poäng – matsservering, pausservering, provsmakning eller enbart catering

10 poäng – nöjesinriktning

Brister

Utifrån principen att det ska löna sig att göra rätt läggs brister till som ny faktor till

riskklassmodellen. Alkohollagen syftar till att minska alkoholrelaterade skador, risken bedöms därför högre på de ställen där brister konstaterats. Brister kan vara av olika allvarlighetsgrad och alla brister ska inte med automatik medföra ingripanden, en bedömning ska göras vid varje enskilt tillfälle. Mindre brister ska kommuniceras men bör inte leda till någon ytterligare åtgärd. Om betydande brister (eller återkommande mindre brister) uppmärksammas vid tillsynsbesök bör det följas upp av ett uppföljande tillsynsbesök. Allvarliga brister (eller återkommande mindre eller betydande brister) kan leda till en sanktion i form av erinran, varning eller återkallelse av serveringstillståndet.

Det bedöms föreligga en högre risk vid de serveringsställen där brister upptäcks vid yttre tillsyn som leder till att en uppföljande tillsyn behöver göras. I det fall tillståndshavaren har så allvarliga brister att en sanktion meddelas bedöms risken ännu högre. De uppmärksammade bristerna leder till en högre riskpoäng vid bedömningen för kommande kalenderår.

I det fall en tillståndshavare har en god efterlevnad av gällande lagar och regler ska reduktion av en riskklass göras, likt regelverket för livsmedel. Reduktionen ska göras om en tillståndshavare inte haft uppföljande tillsyn eller meddelats sanktion under det senaste kalenderåret, under förutsättning att minst två tillsynsbesök genomförts och att serveringsstället är i normalläge. Ett serveringsställe kan inte få reduktion om det haft serveringstillstånd under del av föregående kalenderår, det kan ske tidigast efter att serveringsstället haft serveringstillstånd under ett helt kalenderår. Om en tillståndshavare har reduktion men brister uppmärksammas tas reduktionen bort för kommande kalenderår. Om en tillståndshavare har högre riskpoäng på grund av brister men haft god efterlevnad under det senaste kalenderåret tas den högre riskpoängen bort och tillståndshavaren återgår till normalläget.

Riskpoäng:

-10 poäng – reduktion på grund av god efterlevnad

0 poäng – normalläge

5 poäng – uppmärksammade brister som lett till uppföljande tillsyn

10 poäng – uppmärksammade brister som lett till meddelande av sanktion

Ej medtagna faktorer

Utöver ovanstående har andra faktorer beaktats men inte tagits med som riskfaktorer, dessa är *placering i centrum* och *antal besökare*.

Placering i centrum

Serveringsställets placering har beaktats med anledning av att det i forskning påvisats att det är högre risk för våld i offentlig miljö i centrala delar av staden, detta då det är geografiskt nära mellan flera serveringsställen och många gäster lämnar ställena vid samma tid och samlas vid exempelvis snabbmatställen eller busshållplatser. Placeringen har dock inte tagits med i riskklassmodellen då risken är som högst för serveringsställen med servering till allmänheten, sen serveringstid och hög alkoholförsäljning vilket redan finns med som riskfaktorer. Det finns även svårigheter att utforma en faktor som blir likvärdig för de olika kommunerna.

Antal besökare

Antalet besökare har också beaktats då risken för alkoholrelaterade skador bedöms högre ju

fler som är på samma ställe. Här bedöms dock risken primärt finnas i övriga riskfaktorer, vilket innebär att antalet besökare skulle vara överflödigt.

Riskklassmodellen

Ovanstående faktorer för riskklassificering sammanfattas i nedanstående tabell:

Risikfaktor	Risikpoäng
Servering	
Slutet sällskap	0
Allmänheten	10
Serveringstid	
- 23:00	0
23:00 – 01:00	10
01:00 -	20
Omsättning alkoholdrycker (kronor)	
- 250 000	0
250 001 – 1 000 000	5
1 000 001 – 3 000 000	10
3 000 001 -	15
Verksamhetsinriktning	
Mat	0
Nöje	10
Brister	
Reduktion pga god efterlevnad	-10
Normalläge	0
Uppföljande tillsyn	5
Sanktion	10

Sammanfattningsvis innebär förslaget att summan av riskpoängen avgör vilken riskklass serveringsstället tillhör enligt nedanstående tabell. Riskklassen bör bedömas årligen utifrån de olika faktorerna som påverkar. Värt att notera är att riskklass 0 enbart kan bli aktuella för vissa tillstånd (slutna sällskap, provsmakning, pausservering eller catering), och att ett serveringsställe enbart kan tillhöra riskklass 6 om man har haft uppmärksammade brister.

Risikpoäng	Risikklass	Antal tillsynsbesök
0-5	0	Minst 1 gång per år
10-15	1	Minst 1 gång per år
20-25	2	Minst 2 gånger per år
30-35	3	Minst 3 gånger per år
40-45	4	Minst 4 gånger per år
50-55	5	Minst 5 gånger per år
60-65	6	Minst 6 gånger per år

Tillsynsavgift

Tillsynsavgiften bör bestå av två delar – en fast tillsynsavgift och en rörlig tillsynsavgift. Den fasta tillsynsavgiften ska täcka kostnaderna för den förebyggande tillsynen som exempelvis utbildningen Ansvarsfull alkoholserving och krögarträffar. Den rörliga avgiften ska täcka

FÖRSLAG TILL ÄNDRADE AVGIFTER

kostnaderna för den yttre tillsynen, administration, arkivering, rådgivning och samt viss inre tillsyn (årliga remisser samt utredningar som inte leder till någon sanktion).

Den rörliga avgiften har beräknats utifrån uppskattad tidsåtgång vid tillsynen av serveringsställen inom de olika riskklasserna. Den yttre tillsynen genomförs alltid av två personer och tidsåtgången ska därför dubblas, och sedan tillkommer tidsåtgång avseende för- och efterarbete (exempelvis planering och skrivande av tillsynsprotokoll). Timkostnaden har beräknats till 1 500 kronor/timme. Kostnaden för den rörliga tillsynsavgiften har avrundats uppåt till närmsta 100-tal kronor enligt tillämpningsreglerna.

Riskklass	Tidsåtgång tillsynsbesök (minuter)	Tidsåtgång för- och efterarbete (minuter)	Kostnad per tillsynstillfälle (kronor)	Rörlig tillsynsavgift (kronor)
0	15 x 2	20	1 250	1 300
1	30 x 2	20	2 000	2 000
2	45 x 2	20	2 750	5 500
3	60 x 2	25	3 625	10 900
4	75 x 2	25	4 375	17 500
5	90 x 2	30	5 250	26 300
6	105 x 2	30	6 000	36 000

Konsekvensanalys

Antal tillsynsbesök

Vid beräkningen för den nuvarande riskklassmodellen fanns 211 serveringsställen med stadigvarande serveringstillstånd, vilket medför totalt 391 tillsynsbesök årligen.

Riskklass	Antal tillsynsbesök	Antal serveringsställen	Totalt antal tillsynsbesök
1	6	6	36
2	5	16	80
3	3	21	63
4	2	44	88
5	1	105	105
6	1	19	19
Summa		211	391

Vid beräkningen enligt det nya förslaget till riskklassmodellen fanns 215 serveringsställen med stadigvarande serveringstillstånd, vilket medför totalt 565 tillsynsbesök årligen.

Riskklass	Antal tillsynsbesök	Antal serveringsställen	Totalt antal tillsynsbesök
0	1	3	3
1	1	21	21
2	2	101	202
3	3	46	138
4	4	23	92
5	5	17	85
6	6	4	24
Summa		215	565

Detta ska ses som ett beräknat tak över antal tillsyner, det faktiska antalet kommer att vara lägre på grund av reduktionen av riskklass. Det totala antalet tillsynsbesök kommer troligtvis att variera i viss grad från år till år utifrån att uppmärksammade brister påverkar antalet tillsynsbesök.

Utifrån det aktuella förslaget kommer de som har sen serveringstid att få fler tillsynsbesök och därmed högre tillsynsavgift. Ett rimligt antagande är att några serveringsställen kommer att minska sin serveringstid eftersom flera ställen inte utnyttjar hela sin serveringstid. Det skulle innebära att flera ställen kommer att kunna fortsätta verksamheten som idag, men tillhöra en lägre riskklass vilket medför färre tillsynsbesök än i tabellen ovan. En uppskattning är att cirka 150 serveringsställen kommer att få reduktion, vilket innebär cirka 430 tillsynsbesök som är en viss ökning av det totala antalet tillsyner jämfört med idag.

Exempel på konsekvenser

För att få en förståelse över de faktiska konsekvenserna för enskilda serveringsställen tas här upp några exempel. De exempel som tas upp är faktiska serveringsställen med olika inriktning.

Exempel 1

En matrestaurang med serveringstid till klockan 01:00, de har en hög omsättning på alkoholdrycker och har inte haft några uppmärksammade brister.

- Nuvarande tillsynsavgift: 23 200 kronor
- Tillsynsavgift enligt förslaget: 12 500 kronor

Exempel 2

En pizzeria med serveringstid till klockan 01:00, de har en låg omsättning av alkoholdrycker och har inte haft några uppmärksammade brister.

- Nuvarande tillsynsavgift: 3 400 kronor
- Tillsynsavgift enligt förslaget: 7 100 kronor

Flera pizzerior och matrestauranger stänger sina verksamheter före klockan 23:00. Om pizzerian i detta exempel har öppet till klockan 23:00 kan de förkorta serveringstiden till klockan 23:00, då blir tillsynsavgiften istället 3 600 kronor utan att verksamheten påverkas.

Exempel 3

Ett nöjesställe med serveringstid till klockan 02:00, de har en hög omsättning på alkoholdrycker och har uppmärksammade brister.

- Nuvarande tillsynsavgift: 30 900 kronor
- Tillsynsavgift enligt förslaget: 37 600 kronor

Om nöjesstället i detta exempel inte skulle ha några uppmärksammade brister blir tillsynsavgiften istället 27 900 kronor. Om nöjesstället hade skött verksamheten efter gällande regler och fått reduktion av riskklassen skulle tillsynsavgiften vara 19 100 kronor.

Nämndens intäkter av tillsynsavgifter

I nuläget får nämnden intäkter från tillsynsavgiften på sammanlagt 1 794 000 kronor. Med det nya förslaget beräknas taket för intäkterna bli 2 431 600 kronor. Intäkterna kommer dock att bli lägre genom att en tillståndshavare för serveringstillstånd kan placeras i en lägre riskklass

om den sköter verksamheten enligt gällande regler under en viss tid. En uppskattning är att cirka 150 serveringsställen kommer att få reduktion, vilket medför att intäkterna från tillsynsavgiften från serveringsställena förväntas bli cirka 1 826 000 kronor. Intäkterna kommer troligen att sjunka ytterligare då några serveringsställen förväntas förkorta serveringstiden i de fall den är senare än ställets öppettider, det innebär i praktiken ingen skillnad för serveringsställena men medför att antalet tillsynsbesök och även intäkterna av tillsynsavgiften kommer att minska.

Kostnadsfördelning mellan medlemskommunerna

Kommunernas kostnadsfördelning för verksamheten kan baseras på olika faktorer så som invånarantal, antalet serverings- och försäljningsställen eller att kostnaden delas lika mellan kommunerna. Kostnadsfördelningen baseras idag på en finansieringsmodell som utgår från ett poängsystem där antalet stadigvarande serveringsställen och försäljningsställen påverkar andelen av budgeten som respektive kommun ansvarar för. Systemet att kommunernas kostnader baseras på antalet stadigvarande serverings- och försäljningsställen utifrån ett poängsystem bedöms vara det mest rättvisa sättet att fördela kostnaden på utifrån att den faktorn påverkar den gemensamma nämndens verksamhet mest. Om riskklassmodellen ändras behöver även finansieringsmodellen för kommunerna ses över och justeras efter den nya riskklassmodellen.

Finansieringsmodell

Nuvarande finansieringsmodell

Den nuvarande finansieringsmodell utgår från riskklasserna för serveringstillstånd samt försäljning av vissa varukategorier:

Försäljning	Poäng
Serveringstillstånd – riskklass 1	12
Serveringstillstånd – riskklass 2	10
Serveringstillstånd – riskklass 3	6
Serveringstillstånd – riskklass 4	4
Serveringstillstånd – riskklass 5	2
Serveringstillstånd – riskklass 6	1
Försäljningstillstånd	4
Folköl	2
Receptfria läkemedel	2
E-cigarett och påfyllningsbehållare	2

Förslag till reviderad finansieringsmodell

Förslaget till revidering utgår från den nya riskklassmodellen, och inkluderar även tobaksfria nikotinprodukter:

KOSTNADSFÖRDELNING

Försäljning	Poäng
Serveringstillstånd – riskklass 6	12
Serveringstillstånd – riskklass 5	10
Serveringstillstånd – riskklass 4	8
Serveringstillstånd – riskklass 3	6
Serveringstillstånd – riskklass 2	4
Serveringstillstånd – riskklass 1	2
Serveringstillstånd – riskklass 0	1
Försäljningstillstånd	4
E-cigarett och påfyllningsbehållare	2
Tobaksfria nikotinprodukter	2
Folköl	2
Receptfria läkemedel	1

Förändringen är att riskklasserna ”vänds” så att riskklassen ökar vid högre risk, vilket leder till fler tillsynsbesök och högre poäng i finansieringsmodellen. Poängsättningen fungerar i huvudsak så att det är två poäng per tillsynsbesök enligt tillsynsplanerna. De punkter som skiljer är serveringstillstånd riskklass 0 där tillsynen bedöms innebära en mindre arbetsinsats, och receptfria läkemedel där kommunen inte har tillsynsansvaret där båda medför 1 poäng. Även försäljningstillstånd skiljer sig då de tilldelas 4 poäng som i nuvarande finansieringsmodell, det grundar sig på att rådgivning och den inre tillsynen är mer arbetskrävande än för de anmälningspliktiga varorna.

En brist i dagens system är att modellen utgår från antalet poäng i kommunerna 2019 då beslutet fattades. Även om det totala antalet ställen har varit relativt konstant under åren kan förändringar ske, därför bedöms det rimligt att andelen av kostnaden enligt finansieringsmodellen räknas om inför varje ny mandatperiod. Om det skulle ske drastiska förändringar, exempelvis stora volymändringar eller att kommuner gå med i eller lämnar samarbetet ska kostnadsfördelningen kunna räknas om inför ett nytt budgetår.

Konsekvensanalys av den reviderade finansieringsmodellen

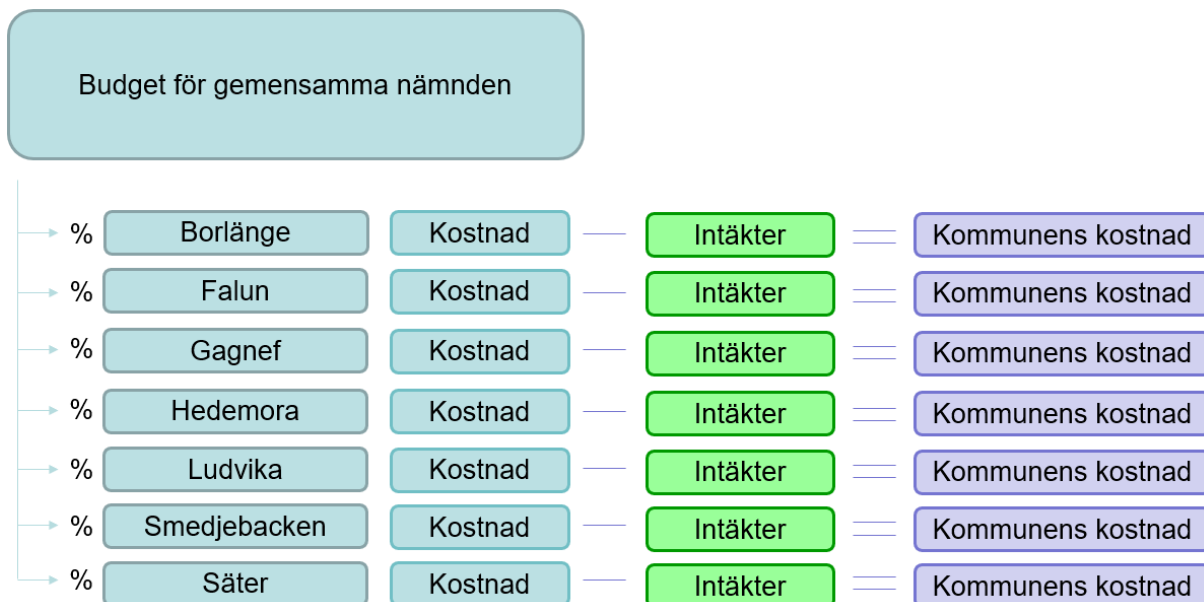
Den reviderade finansieringsmodellen innebär att kostnadsfördelningen kan förändras vid beräkningen av respektive kommuns andel. Nedan visas en tabell som visar nuvarande andel och den beräknade andelen enligt den reviderade finansieringsmodellen utifrån nuvarande antal serverings- och försäljningsställen:

Kommun	Nuvarande	Reviderad
Borlänge	27,3%	28,2%
Falun	30,9	31,1%
Gagnef	4,6%	5,3%
Hedemora	10,5%	10,0%
Ludvika	14,2%	13,3%
Smedjebacken	6,0%	6,8%
Säter	6,6%	5,3%

Kostnadsfördelning

Nuvarande kostnadsfördelning

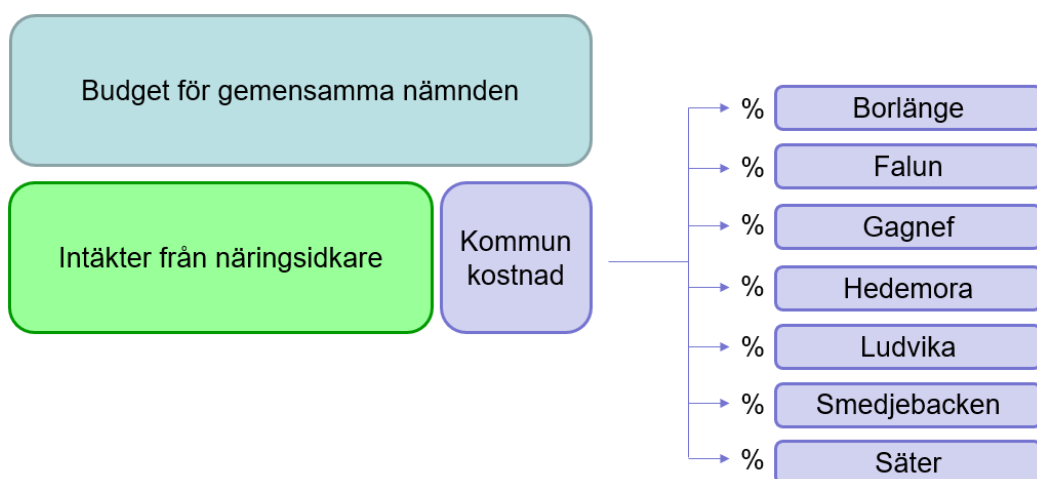
I dagsläget registreras alla intäkter på respektive kommun. Kommunernas kostnad beräknas sedan enligt följande: andelen av budgeten – intäkter i kommunen = kommunens kostnad, vilket visas nedan:

Det nuvarande systemet är fördelaktigt för de kommuner som har aktiva näringsidkare, ju fler ärenden (till exempel ansökningar om tillfälliga serveringstillstånd) desto lägre kostnad för kommunen. Systemet medför att handläggarna måste redovisa vilken kommun intäkten ska registreras på för varje ärende, vilket innebär en viss administration framför allt när det gäller förändring av ägarförhållanden eller styrelse som påverkar tillståndshavarens samtliga ställen vilka ofta finns i olika kommuner. Systemet innebär även i praktiken att den gemensamma nämndens budget består av sju delbudgetar.

Förslag till ny kostnadsfördelning

Utredarens förslag till ny kostnadsfördelning innebär att alla intäkter enbart registreras som intäkt för nämnden. Den största delen av nämndens kostnader finansieras av intäkter från näringsidkarna, och den resterande kostnaden fördelas sedan mellan kommunerna enligt finansieringsmodellen.

KOSTNADSFÖRDELNING

Detta förslag medför att den gemensamma nämnden enbart kommer att ha en gemensam budget, vilket förenklar både beräkningar och administrationen. Kommunernas budgetarbete bör bli lättare då kommunernas kostnader förväntas bli mer konstanta utifrån att de enbart påverkas av de totala kostnaderna och intäkterna, samt att kostnadsfördelningen blir mer lik de övriga gemensamma nämnderna. Kostnaden för respektive kommun kommer att ändras jämfört med idag då intäkterna kommer att minska alla kommuners kostnader i stället för enbart den egna. Om nämnden uppnår en kostnadstäckning på 85 % kommer alla kommuners kostnader för verksamheten att minska jämfört med nuvarande kostnad.

Förslaget innebär att intäkterna för respektive kommun inte längre kommer att redovisas i budgetuppföljningar, däremot kommer de totala kostnaderna och intäkterna samt detaljerad statistik över verksamheten att redovisas. Genom detta kommer varje kommun att se vad de får ut av verksamhet för kostnaden de betalar.

Konsekvensanalys av ny kostnadsfördelning

Den nya kostnadsfördelningen kommer att påverka kommunernas kostnad för verksamheten. Nedan visas tre tabeller för att visa skillnaderna från den nuvarande kostnadsfördelningen jämfört med förslaget på ny kostnadsfördelning. För att förenkla jämförandet kommer beräkningarna att gälla för 2023 utifrån nuvarande avgifter, tabellerna tar inte hänsyn till förslagen av nya avgifter eller reviderad finansieringsmodell.

Nedan visas en tabell med budgeten för 2023 med nuvarande kostnadsfördelning.

Kommun	Fördelning	Del av budget (tkr)	Prognos intäkter (tkr)	Prognos kostnad (tkr)
Borlänge	27,3 %	1 389	1 011	378
Falun	30,9 %	1 571	1 177	394
Gagnef	4,6 %	234	101	133
Hedemora	10,5 %	534	335	199
Ludvika	14,2 %	722	438	284
Smedjebacken	6,0 %	305	243	62
Säter	6,6 %	336	196	140
Summa	100,0 %	5091	3 501	1 590

De beräknade kostnaderna för 2023 utifrån förslaget på ny kostnadsfördelning och med kostnadstäckning på 85 % visas i tabellen nedan.

Kommun	Budget (tkr)	Prognos nuvarande intäkter (tkr)	Prognos intäkter 85 % (tkr)	Prognos kostnad 85 % (tkr)
Borlänge				209
Falun				236
Gagnef				35
Hedemora				80
Ludvika				108
Smedjebacken				46
Säter				50
Summa	5 091	3 501	4 327	764

KOSTNADSFÖRDELNING

I tabellen nedan visas skillnaden av kommunernas kostnad utifrån ovanstående tabeller.

Kommun	Nuvarande kostnad (tkr)	Med kostnadstäckning på 85 % (tkr)	Skillnad (tkr)
Borlänge	378	209	-169
Falun	394	236	-158
Gagnef	133	35	-98
Hedemora	199	80	-119
Ludvika	284	108	-176
Smedjebacken	62	46	-16
Säter	140	50	-90
Summa	1 590	764	-826

Ställningstagande

Den gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel fattade beslut den 8 december 2022 om ställningstagande för att förslaget om ny kostnadsfördelning ska användas.

Kostnadstäckning

En beräkning har gjorts över kostnadstäckningen utifrån förslagen som framförs i denna utredning. Beräkningen baseras på budgeten för 2023, samt beräknade intäkter utifrån prisbasbeloppet för 2023. Eftersom avgifterna är en andel av prisbasbeloppet bör kostnadstäckningen vara på samma nivå när avgifterna träder i kraft utifrån att både kostnader och intäkter förväntas öka för 2024.

Budgeten för 2023 är på 5 091 000 kronor. De förväntade intäkterna för provningsavgifter beräknas till 1 016 300 kronor för serveringsställen och 216 300 kronor för försäljningsställen, samt 1 034 900 kronor för försäljningsställen avseende tillsynsavgifter. Det beräknade taket för tillsynsavgifter för serveringsställen är 2 431 600 kronor vilket skulle innebära en kostnadstäckning på cirka 92 %. Vid uppskattningen av reduktion av riskklass på cirka 150 serveringsställen ger istället intäkter på cirka 1 826 000 kronor vilket medför en kostnadstäckning på cirka 80 %.

Det finns osäkerhetsfaktorer gällande prognosen av intäkter framöver vilket påverkar kostnadstäckningen. Vid uppskattningen av antal ärenden framöver har antalet ärenden de senaste 6 åren (2017-2022) granskats och varit grunden för prognosen framöver. Antalet ärenden har påverkats i hög grad av covid-19 bland annat på grund av de restriktioner som då gällde. Under det senaste året har privatpersoners och näringslivets ekonomi påverkats genom bland annat ökande energi- och livsmedelspriser. En konsekvens av detta kan bli att flera verksamheter kommer att upphöra och antalet serverings- och försäljningsställen kan komma att minska. Gällande försäljningstillstånden för tobak finns endast statistik för en relativt kort tidsperiod eftersom tillståndsplikten enligt lagen om tobak och liknande produkter trädde i kraft under 2019.

Avgifter och taxor för den gemensamma nämndens upptagningsområde gällande serveringstillstånd

Beloppen är beräknade efter prisbasbeloppet för 2023 på 52 500 kronor.

Gult markerar ändringar jämfört med nuvarande avgifter.

Stadigvarande serveringstillstånd

Typ	Andel	Nuvarande	Förslag	Ref
Till allmänheten eller slutet sällskap inklusive catering	25,2%	13 300 kr		
För pausservering	12,6%	6 700 kr		
För provsmakning vid tillverkningsstället	12,6%	6 700 kr		
Ändring av bolagsform (endast byte av organisationsnummer, inga andra förändringar i gällande tillstånd)	14,7%	7 800 kr		S1
Ändring i nuvarande tillstånd som kräver insyning av lokal	10,5%	5 600 kr		S2
Ändring i nuvarande tillstånd som inte kräver insyning av lokal	6,3%	~~5 600 kr~~	3 100 kr	S3
Tillfällig ändring av serveringstid för enstaka tillfälle	2,1%	~~5 600 kr~~	1 200 kr	S4
Ändring i nuvarande tillstånd som inte kräver utredning	1,1%	600 kr		S5

Ändring av styrelse och/eller ägarförhållanden

Typ		Nuvarande	Förslag	Ref
Betydande förändring av bolaget. Överlåtelse av aktier/bolagsandelar på 50 % eller mer.	25,2%	13 300 kr		S6
Mindre förändring av bolaget. Överlåtelse av aktier/bolagsandelar mindre än 50 % och/eller prövning av ny PBI.	8,4%	4 500 kr		S6
Prövning av ytterligare PBI vid mindre förändring, per person.	4,2%	2 300 kr		S6
Administrativ avgift om samma bolag har flera serveringsställen som berörs av ändringen, per serveringsställe.	1,1%	600 kr		S6

Kunskapsprov

Typ		Nuvarande	Förslag	Ref
Avgift för kunskapsprov gällande stadigvarande serveringstillstånd samt tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten	4,2%	2 300 kr		S7
Avgift för kunskapsprov gällande tillfälliga serveringstillstånd till slutet sällskap, pausservering eller provsmakning	2,1%	1 200 kr		S7

TABELL ÖVER AVGIFTER

Tillfälliga serveringstillstånd

Typ		Nuvarande	Förslag	Ref
Period till allmänheten (Sökande med stadigvarande serveringstillstånd) (Sökande utan stadigvarande serveringstillstånd) (Oavsett nuvarande serveringstillstånd)	12,6% 16,8% 16,8%	6 700 kr 8 900 kr	8 900 kr	S8
Enstaka tillfällen till allmänheten - Första tillfället på ny adress under innevarande kalenderår (Sökande med stadigvarande serveringstillstånd) (Sökande utan stadigvarande serveringstillstånd) (Oavsett nuvarande serveringstillstånd) - För ytterligare tillfälle på samma adress under innevarande kalenderår	8,4% 16,8% 10,5% 2,1%	4 500 kr 8 900 kr 1 200 kr	5 600 kr	S8
Enstaka tillfällen för slutet sällskap	1,1% 2,1%	600 kr	1 200 kr	S8
Pausservering	1,1%	600 kr		
Provsmakning vid tillverkningsstället	8,4%	4 500 kr		
Provsmakning vid arrangemang - Första tillfället - Ytterligare serveringstillfälle	4,2% 2,1%	2 300 kr 1 200 kr		
För gemensamt serveringsutrymme för flera innehavare med ett stadigvarande serveringstillstånd/per tillståndshavare	6,3%	3 400 kr		

Övrigt

Typ		Nuvarande	Förslag	Ref
Avgift för uppföljande tillsyn på grund av uppmärksammade brister	4,2% 6,3%	2 300 kr	3 400 kr	S9
Avgift vid inre tillsyn	20,0%		10 500 kr	S10
Avgift vid påminnelse om att inkomma med restaurangrapport	4,2%	2 300 kr		S11
Avgift för deltagande på utbildning	0,0%		0 kr	S12
Avgift vid avanmälan efter att anmälningstiden gått ut	1,1%		600 kr	S12
Avgift för uteblivet deltagande på utbildning	2,2%		1 200 kr	S12

Riskbaserad tillsynsavgift samt fast tillsynsavgift

Riskklass	Andel	Förslag	Ref
Fast tillsynsavgift	3,0%	1 600 kr	S13
Riskklass 0	2,4%	1 300 kr	S14
Riskklass 1	3,8%	2 000 kr	S14
Riskklass 2	10,4%	5 500 kr	S14
Riskklass 3	20,7%	10 900 kr	S14
Riskklass 4	33,3%	17 500 kr	S14
Riskklass 5	50,0%	26 300 kr	S14
Riskklass 6	68,5%	36 000 kr	S14

Tillämpningsregler för provnings- och tillsynsavgifter gällande serveringstillstånd

1 § Avgifter för kommunens arbete med serveringstillstånd och årlig tillsyn enligt alkohollagen ska betalas av den som ansöker om serveringstillstånd och den som beviljats sådant tillstånd.

2 § En förutsättning för att ansökan om serveringstillstånd ska behandlas är att ansökningsavgiften betalats in till kommunen. Om betalning inte skett ska sökanden uppmanas att betala in avgiften inom viss tid. En sådan uppmaning får sändas till sökanden per post eller förmedlas på annat lämpligt sätt. Följs inte uppmaningen ska ansökan avvisas. Sökanden ska upplysas om detta i uppmaningen. Ansökningsavgiften återbetalas inte om ansökan avslås.

3 § Om det finns synnerliga skäl får ansökningsavgiften helt eller delvis återbetalas.

4 § Årlig tillsynsavgift för tillståndshavare med stadigvarande tillstånd uttas som en fast och en rörlig tillsynsavgift som betalas för innevarande år. Den rörliga tillsynsavgiften baseras på den riskklass serveringsstället tillhör. Om ett serveringstillstånd återkallas kommer tillsynsavgiften inte återbetalas.

Om ett serveringsställe beviljas serveringstillstånd efter att den årliga tillsynsavgiften fakturerats kommer tillsynsavgiften att faktureras efter att den första tillsynen genomförs. Om serveringstillståndet beviljas från och med den 1 juli minskas tillsynsavgiften med 50 %, och om serveringstillståndet beviljas från och med den 1 oktober minskas tillsynsavgiften med 75 %.

5 § En förutsättning för att göra rätt bedömning av riskklass är att restaurangrapport inlämnas årligen till Folkhälsomyndigheten senast i följebrev angivet datum. Om restaurangrapporten inte inkommit i tid skickas en påminnelse med ett sista inlämningsdatum, vilket även medför påminnelseavgift. Inkommer inte restaurangrapporten innan sista inlämningsdatumet kommer den högsta riskpoängen tilldelas gällande omsättning av alkoholdrycker vilket påverkar antalet tillsyner och storleken på tillsynsavgiften. För ställen som inte är skyldiga att lämna in restaurangrapport beräknas den lägsta riskpoängen gällande omsättning av alkoholdrycker.

Tillsynsavgiften ska betalas inom angiven tid. Underlåtenhet att lämna in restaurangrapport eller betala tillsynsavgift kan medföra att tillståndshavarens lämplighet för innehav av tillståndet tas upp till omprövning.

6 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens omfattning, tillsynsbehovet eller övriga omständigheter får tillsynsavgiften sättas ned eller att betalningstiden förlängs.

7 § Förklaring av vissa avgifter:

* **Ändring av bolagsform (S1)**

Avgiften tas ut vid ansökan om stadigvarande serveringstillstånd på samma serveringsställe som företrädarna redan har ett gällande stadigvarande serveringstillstånd på. Förutsättningen är att det inte föreligger någon annan ändring än av bolag; det måste exempelvis vara samma verksamhetsinriktning, PBI:er och serveringsyta.

* Ändring i nuvarande tillstånd som kräver insyning av lokal (S2)

Avgiften tas ut vid förändringar som kräver insyning av serveringsstället, exempelvis vid utökad serveringsyta.

* Ändring i nuvarande tillstånd som inte kräver insyning av lokal (S3)

Avgiften tas ut vid ändring där utredning krävs men där insyning av serveringsstället inte behöver göras, exempelvis utökning av serveringstid.

* Tillfällig ändring av serveringstid för enstaka tillfälle (S4)

Avgiften tas ut vid tillfällig ändring av serveringstiden på serveringsställe där sökanden har ett stadigvarande serveringstillstånd. Avgiften tas ut per serveringstillfälle.

* Ändring i nuvarande tillstånd som inte kräver utredning (S5)

Avgiften tas ut vid ändringar i serveringstillståndet som inte kräver utredning, exempelvis minskning av serveringstid eller ändrade bolags-/kontaktuppgifter.

* Avgift vid ändringar i bolaget (S6)

Vid förändring av ägar- och/eller styrelseförhållande i bolag tillämpas olika avgifter beroende på omfattningen av förändringen.

En *betydande förändring* i bolaget innebär att ny ägarmajoritet skapas, genom överlåtelse av aktier/bolagsandelar på 50 % eller mer.

En *mindre förändring* i bolaget innebär överlåtelse av aktier/bolagsandelar på mindre än 50 %, och/eller att det tillkommit en ny PBI. Vid prövning av flera PBI:er i samband med en mindre förändring utgår ytterligare avgift per PBI. Oavsett antal PBI:er ska avgiften inte överstiga kostnaden för en nyansökan om stadigvarande serveringstillstånd.

Om tillståndshavaren har flera serveringstillstånd debiteras avgiften för prövningen vid ett serveringsställe, för de andra serveringsställena tas en administrativ avgift ut.

*Avgift för Kunskapsprov (S7)

En av förutsättningarna för att kunna beviljas serveringstillstånd, vare sig det avser stadigvarande eller tillfälligt serveringstillstånd, är att sökande avlagt godkänt kunskapsprov. Kunskapsprov kan göras maximalt 3 gånger för samma ansökan, om inte godkänt resultat uppnås efter 3:e försöket bedöms sökande som olämplig för tillståndet och ansökan avslås. Antal försök baseras på Folkhälsomyndighetens föreskrifter om kunskapsprov (FoHMFS 2014:7).

*Avgift för tillfälligt serveringstillstånd (S8)

Tillfälliga serveringstillstånd kan sökas för enstaka tillfällen eller för en sammanhängande period. Det går inte att söka både för enstaka tillfällen och en sammanhängande period under samma kalenderår på samma serveringsställe. Ett enstaka tillfälle räknas från serveringstidens start till serveringstidens slut.

Tillfälligt serveringstillstånd kan sökas för en sammanhängande period, den maximala längden på perioden regleras i riktlinjerna. En tillståndshavare kan ansöka om tillfälligt serveringstillstånd för en sammanhängande period på samma serveringsställe i två år, därefter behöver man ansöka om ett stadigvarande serveringstillstånd.

En sökande kan ansöka om ett visst antal tillfällen per år på samma serveringsställe, antalet tillfällen regleras i riktlinjerna. Den högre avgiften betalas för första serveringstillfallet på ett serveringsställe, vid fler serveringstillfällen på samma serveringsställe under kalenderåret

debiteras den lägre avgiften.

Avgift för tillfälligt tillstånd till slutet sällskap uttas per serveringstillfälle. En sökande kan ansöka om ett visst antal tillfällen per år på samma serveringsställe, antalet gånger regleras i riktlinjerna.

*Avgift för uppföljande tillsyn (S9)

I de fall det uppmärksammas brister i verksamheten som föranleder en extra uppföljande tillsyn, tas en avgift ut för detta. Den uppföljande tillsynen ska kontrollera att de uppmärksammade bristerna åtgärdats.

*Avgift vid inre tillsyn (S10)

Avgift tas ut i de fall det uppmärksammas brister som leder till en utredning gällande inre tillsyn. Avgift ska dock inte tas ut om den inre tillsynen avslutas utan åtgärd.

* Avgift vid påminnelse om att inkomma med restaurangrapport (S11)

Om en tillståndshavare som är skyldig att lämna in restaurangrapport inte lämnar in den i tid tas en påminnelseavgift ut i samband med att påminnelsen skickas.

* Avgift för deltagande på utbildning (S12)

Deltagande vid utbildning ska vara kostnadsfritt då utbildningen bekostas genom den fasta tillsynsavgiften. Om en anmäld deltagare inte kan delta tas ingen avgift ut om avanmälan görs innan anmälningstiden gått ut. Om avanmälan görs efter anmälningstidens slut tas en mindre avgift ut, och vid uteblivet deltagande tas en högre avgift ut. Detta för att undvika missbruk av anmälningar då det finns ett begränsat antal platser. Om det finns synnerliga skäl för det uteblivna deltagandet får avgiften sänkas eller tas bort.

* Fast tillsynsavgift (S13)

För alla serveringsställen med stadigvarande serveringstillstånd tas en årlig fast tillsynsavgift ut. Den fasta tillsynsavgiften ska täcka kostnaden för den förebyggande tillsynen så som utbildningar och krögarträffar.

* Riskbaserad tillsynsavgift (S14)

Den rörliga tillsynsavgiften betalas årligen och ska täcka kostnaderna för den planerade yttre tillsynen, administration, arkivering, rådgivning samt viss inre tillsyn så som rutinmässig kontroll av lämplighet samt där den inre tillsynen avslutas utan åtgärd. Avgiften baseras på den riskklass serveringsstället tillhör. Avgiften täcker inte uppföljande tillsyner.

Bedömning av riskklass sker årligen för innevarande kalenderår. Bedömning sker utifrån den aktuella utformningen av serveringstillståndet, samt föregående års omsättning av alkoholdrycker och eventuella brister. Om ett serveringsställe haft två uppföljande tillsynsbesök under samma kalenderår adderas riskpoängen för båda besöken. Ett serveringsställe kan inte öka mer än en riskklass på grund av brister.

Avgifter och taxor för den gemensamma nämndens upptagningsområde gällande försäljningstillstånd, e-cigarett och påfyllningsbehållare, tobaksfria nikotinprodukter, folköl samt receptfria läkemedel

Beloppen är beräknade efter prisbasbeloppet för 2023 på 52 500 kronor.

Försäljningstillstånd

Typ	Andel	Nuvarande	Förslag	Ref
Ansökan om stadigvarande eller tillfälligt försäljningstillstånd för detaljhandel	16,8%	8 900 kr		
Ansökan om stadigvarande försäljningstillstånd för partihandel	18,9%	10 000 kr		
Ändring av bolagsform (endast byte av organisationsnummer, inga andra förändringar i gällande tillstånd)	9,8%	~~8 900 kr~~	5 200 kr	F1
Ansökan om ändring i nuvarande försäljningstillstånd	4,2%	~~2 100 kr~~	Tas bort	

Ändring av styrelse och/eller ägarförhållanden

Typ	Andel	Nuvarande	Förslag	Ref
Betydande förändring av bolaget. Överlåtelse av aktier/bolagsandelar på 50 % eller mer.	16,8%	8 900 kr		F2
Mindre förändring av bolaget. Överlåtelse av aktier/bolagsandelar mindre än 50 % och/eller prövning av ny PBI.	8,4%	4 500 kr		F2
Prövning av ytterligare PBI vid mindre förändring, per person.	4,2%	2 300 kr		F2
Administrativ avgift om samma bolag har flera försäljningsställen som berörs av ändringen, per försäljningsställe.	1,1%	600 kr		F2

Övrigt

Typ	Andel	Nuvarande	Förslag	Ref
Granskning av egenkontrollprogram	1,1%		600 kr	F3
Avgift för uppföljande tillsyn på grund av uppmärksammade brister	~~4,2%~~ 6,3%	~~2 300 kr~~	3 400 kr	F4
Avgift vid inre tillsyn	12,6%		6 700 kr	F5

TABELL ÖVER AVGIFTER

Tillsynsavgift

Typ	Andel	Nuvarande	Förslag	Ref
Stadigvarande försäljningstillstånd	8,4%	4 500 kr		F6
E-cigarett och påfyllningsbehållare	3,2%	1 700 kr		F7
Tobaksfria nikotinprodukter	3,2%	1 700 kr		F7
Folköl (detaljhandel och/eller servering)	3,2%	1 700 kr		F7
Receptfria läkemedel	1,1%	600 kr		F8

Tillämpningsregler för prövnings- och tillsynsavgifter gällande försäljningstillstånd, e-cigarettor och påfyllningsbehållare, tobaksfria nikotinprodukter, folköl samt receptfria läkemedel.

1 § Avgift för kommunens arbete med tillstånd och tillsyn enligt lagen om tobak och liknande produkter, lagen om tobaksfria nikotinprodukter, alkohollagen gällande folköl och lagen om handel med vissa receptfria läkemedel ska betalas av näringsidkare som bedriver tillståndspliktig och/eller anmälningspliktig näringsverksamhet med tobaksvaror, elektroniska cigaretter eller påfyllningsbehållare, tobaksfria nikotinprodukter, detaljhandel och/eller servering av folköl samt detaljhandel med vissa receptfria läkemedel.

2 § Näringsidkare som vill sälja tobak måste först ansöka om försäljningstillstånd för detaljhandel eller partihandel. Försäljningstillstånd måste beviljas innan försäljning av tobak får påbörjas.

Näringsidkare som vill sälja elektroniska cigaretter eller påfyllningsbehållare, tobaksfria nikotinprodukter eller bedriva detaljhandel och/eller servering av folköl måste först anmäla försäljningen till ATL-kontoret. Efter att anmälan godkänts kan försäljning påbörjas. Näringsidkare som vill sälja receptfria läkemedel måste först göra en anmälan om försäljningen till Läkemedelsverket.

3 § En förutsättning för att ansökan om försäljningstillstånd ska behandlas är att ansökningsavgiften betalats in till kommunen. Om betalning inte skett ska sökanden uppmanas att betala in avgiften inom viss tid. En sådan uppmaning får sändas till sökanden per post eller förmedlas på annat lämpligt sätt. Följs inte uppmaningen ska ansökan avvisas. Sökanden ska informeras om detta i uppmaningen. Ansökningsavgiften återbetalas inte om ansökan avslås.

4 § Om det finns synnerliga skäl får ansökningsavgiften helt eller delvis återbetalas.

5 § För varje försäljningsställe i kommunen uttas en årlig tillsynsavgift vid försäljning av tobak, elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare, tobaksfria nikotinprodukter samt vid detaljhandel och/eller servering av folköl. Vid försäljning av receptfria läkemedel tas en avgift ut för den kommunala kontrollen. Tillsynsavgiften avser kalenderår och ska betalas samma år.

Tillsynsavgiften ska betalas inom angiven tid. Underlåtenhet att betala tillsynsavgiften kan medföra att tillståndshavarens lämplighet för innehav av tillståndet tas upp till omprövning.

6 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens omfattning, tillsynsbehovet och övriga omständigheter får tillsynsavgiften sättas ned eller att betalningstiden förlängs.

7 § Förklaring av vissa avgifter:

*** Ändring av bolagsform (F1)**

Avgiften tas ut vid ansökan om stadigvarande försäljningstillstånd på samma försäljningsställe som företrädarna redan har ett gällande stadigvarande försäljningstillstånd

på. Förutsättningen är att det inte föreligger någon annan ändring än av bolag; det måste exempelvis vara samma PBI:er.

* Avgift vid ändringar i bolaget (F2)

Vid förändring av ägar- och/eller styrelseförhållande i bolag tillämpas olika avgifter beroende på omfattningen av förändringen.

En *betydande förändring* i bolaget innebär att ny ägarmajoritet skapas, genom överlåtelse av aktier/bolagsandelar på 50 % eller mer.

En *mindre förändring* i bolaget innebär överlåtelse av aktier/bolagsandelar på mindre än 50 %, och/eller att det tillkommit en ny PBI. Vid prövning av flera PBI:er i samband med en mindre förändring utgår ytterligare avgift per PBI. Oavsett antal PBI:er ska avgiften inte överstiga kostnaden för en nyansökan om försäljningstillstånd.

Om tillståndshavaren har flera försäljningstillstånd debiteras avgiften för prövningen vid ett försäljningsställe, för de andra försäljningsställena tas en administrativ avgift ut.

* Granskning av egenkontrollprogram (F3)

En tillsynsavgift tas ut för granskning av egenkontrollprogram vid anmälan om försäljning av e-cigarettor och påfyllningsbehållare, tobaksfria nikotinprodukter och folköl. Avgiften tas även ut vid förändringar i gällande försäljningstillstånd, exempelvis vid distanshandel.

* Avgift för uppföljande tillsyn (F4)

I de fall det uppmärksammas brister i verksamheten som föranleder en extra uppföljande tillsyn, tas en avgift ut för detta. Den uppföljande tillsynen ska kontrollera att de uppmärksammade bristerna åtgärdats.

* Avgift vid inre tillsyn (F5)

Avgift tas ut i de fall det uppmärksammas brister som leder till en utredning gällande inre tillsyn. Avgift ska dock inte tas ut om den inre tillsynen avslutas utan åtgärd.

* Tillsynsavgift för stadigvarande försäljningstillstånd (F6)

Tillsynsavgiften för försäljningstillstånd ska betalas årligen. Avgiften ska täcka kostnaderna för den planerade yttre tillsynen, administration, rådgivning samt viss inre tillsyn så som rutinemässig kontroll av lämplighet samt där den inre tillsynen avslutas utan åtgärd. Avgiften täcker inte uppföljande tillsyner.

* Tillsynsavgift för e-cigarettor och påfyllningsbehållare, tobaksfria nikotinprodukter och folköl (F7)

Tillsynsavgiften för de anmälningspliktiga varorna ska täcka kostnaderna för den planerade yttre tillsynen och betalas årligen. Avgiften täcker inte uppföljande tillsyner.

* Tillsynsavgift för receptfria läkemedel (F8)

Tillsynsavgiften för receptfria läkemedel ska täcka kostnaderna för den planerade kommunala kontrollen och betalas årligen. Avgiften täcker inte uppföljande tillsyner.

TABELL ÖVER AVGIFTER

Avgifter och taxor för den gemensamma nämndens upptagningsområde gällande försäljningstillstånd, e-cigarettor och påfyllningsbehållare, tobaksfria nikotinprodukter, folköl samt receptfria läkemedel

Beloppen är beräknade efter prisbasbeloppet för 2023 på 52 500 kronor.

Försäljningstillstånd

Typ	Andel av PBB	Belopp*	Ref
Ansökan om stadigvarande eller tillfälligt försäljningstillstånd för detaljhandel	16,8%	8 900 kr	
Ansökan om stadigvarande försäljningstillstånd för partihandel	18,9%	10 000 kr	
Ändring av bolagsform (endast byte av organisationsnummer, inga andra förändringar i gällande tillstånd)	9,8%	5 200 kr	F1

Ändring av styrelse och/eller ägarförhållanden

Typ	Andel av PBB	Belopp*	Ref
Betydande förändring av bolaget. Överlåtelse av aktier/bolagsandelar på 50 % eller mer.	16,8%	8 900 kr	F2
Mindre förändring av bolaget. Överlåtelse av aktier/bolagsandelar mindre än 50 % och/eller prövning av ny PBI.	8,4%	4 500 kr	F2
Prövning av ytterligare PBI vid mindre förändring, per person.	4,2%	2 300 kr	F2
Administrativ avgift om samma bolag har flera försäljningsställen som berörs av ändringen, per försäljningsställe.	1,1%	600 kr	F2

Övrigt

Typ	Andel av PBB	Belopp*	Ref
Granskning av egenkontrollprogram	1,1%	600 kr	F3
Avgift för uppföljande tillsyn på grund av uppmärksammade brister	6,3%	3 400 kr	F4
Avgift vid inre tillsyn	12,6%	6 700 kr	F5

Tillsynsavgift

Typ	Andel av PBB	Belopp*	Ref
Stadigvarande försäljningstillstånd	8,4%	4 500 kr	F6
E-cigarettor och påfyllningsbehållare	3,2%	1 700 kr	F7
Tobaksfria nikotinprodukter	3,2%	1 700 kr	F7
Folköl (detaljhandel och/eller servering)	3,2%	1 700 kr	F7
Receptfria läkemedel	1,1%	600 kr	F8

* Andelen av prisbasbeloppet avrundat uppåt till närmsta 100-tal kronor

Tillämpningsregler för prövnings- och tillsynsavgifter gällande försäljningstillstånd, e-cigarettor och påfyllningsbehållare, tobaksfria nikotinprodukter, folköl samt receptfria läkemedel.

1 § Avgift för kommunens arbete med tillstånd och tillsyn enligt lagen om tobak och liknande produkter, lagen om tobaksfria nikotinprodukter, alkohollagen gällande folköl och lagen om handel med vissa receptfria läkemedel ska betalas av näringsidkare som bedriver tillståndspliktig och/eller anmälningspliktig näringsverksamhet med tobaksvaror, elektroniska cigaretter eller påfyllningsbehållare, tobaksfria nikotinprodukter, detaljhandel och/eller servering av folköl samt detaljhandel med vissa receptfria läkemedel.

2 § Näringsidkare som vill sälja tobak måste först ansöka om försäljningstillstånd för detaljhandel eller partihandel. Försäljningstillstånd måste beviljas innan försäljning av tobak får påbörjas.

Näringsidkare som vill sälja elektroniska cigaretter eller påfyllningsbehållare, tobaksfria nikotinprodukter eller bedriva detaljhandel och/eller servering av folköl måste först anmäla försäljningen till ATL-kontoret. Efter att anmälan godkänts kan försäljning påbörjas. Näringsidkare som vill sälja receptfria läkemedel måste först göra en anmälan om försäljningen till Läkemedelsverket.

3 § En förutsättning för att ansökan om försäljningstillstånd ska behandlas är att ansökningsavgiften betalats in till kommunen. Om betalning inte skett ska sökanden uppmanas att betala in avgiften inom viss tid. En sådan uppmaning får sändas till sökanden per post eller förmedlas på annat lämpligt sätt. Följs inte uppmaningen ska ansökan avvisas. Sökanden ska informeras om detta i uppmaningen. Ansökningsavgiften återbetalas inte om ansökan avslås.

4 § Om det finns synnerliga skäl får ansökningsavgiften helt eller delvis återbetalas.

5 § För varje försäljningsställe i kommunen uttas en årlig tillsynsavgift vid försäljning av tobak, elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare, tobaksfria nikotinprodukter samt vid detaljhandel och/eller servering av folköl. Vid försäljning av receptfria läkemedel tas en avgift ut för den kommunala kontrollen. Tillsynsavgiften avser kalenderår och ska betalas samma år.

Tillsynsavgiften ska betalas inom angiven tid. Underlåtenhet att betala tillsynsavgiften kan medföra att tillståndshavarens lämplighet för innehav av tillståndet tas upp till omprövning.

6 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens omfattning, tillsynsbehovet och övriga omständigheter får tillsynsavgiften sättas ned eller att betalningstiden förlängs.

7 § Förklaring av vissa avgifter:

*** Ändring av bolagsform (F1)**

Avgiften tas ut vid ansökan om stadigvarande försäljningstillstånd på samma försäljningsställe som företrädarna redan har ett gällande stadigvarande försäljningstillstånd

på. Förutsättningen är att det inte föreligger någon annan ändring än av bolag; det måste exempelvis vara samma PBI:er.

*** Avgift vid ändringar i bolaget (F2)**

Vid förändring av ägar- och/eller styrelseförhållande i bolag tillämpas olika avgifter beroende på omfattningen av förändringen.

En *betydande förändring* i bolaget innebär att ny ägarmajoritet skapas, genom överlåtelse av aktier/bolagsandelar på 50 % eller mer.

En *mindre förändring* i bolaget innebär överlåtelse av aktier/bolagsandelar på mindre än 50 %, och/eller att det tillkommit en ny PBI. Vid prövning av flera PBI:er i samband med en mindre förändring utgår ytterligare avgift per PBI. Oavsett antal PBI:er ska avgiften inte överstiga kostnaden för en nyansökan om försäljningstillstånd.

Om tillståndshavaren har flera försäljningstillstånd debiteras avgiften för prövningen vid ett försäljningsställe, för de andra försäljningsställena tas en administrativ avgift ut.

*** Granskning av egenkontrollprogram (F3)**

En tillsynsavgift tas ut för granskning av egenkontrollprogram vid anmälan om försäljning av e-cigarettor och påfyllningsbehållare, tobaksfria nikotinprodukter och folköl. Avgiften tas även ut vid förändringar i gällande försäljningstillstånd, exempelvis vid distanshandel.

*** Avgift för uppföljande tillsyn (F4)**

I de fall det uppmärksammas brister i verksamheten som föranleder en extra uppföljande tillsyn, tas en avgift ut för detta. Den uppföljande tillsynen ska kontrollera att de uppmärksammade bristerna åtgärdats.

*** Avgift vid inre tillsyn (F5)**

Avgift tas ut i de fall det uppmärksammas brister som leder till en utredning gällande inre tillsyn. Avgift ska dock inte tas ut om den inre tillsynen avslutas utan åtgärd.

*** Tillsynsavgift för stadigvarande försäljningstillstånd (F6)**

Tillsynsavgiften för försäljningstillstånd ska betalas årligen. Avgiften ska täcka kostnaderna för den planerade yttre tillsynen, administration, rådgivning samt viss inre tillsyn så som rutinemässig kontroll av lämplighet samt där den inre tillsynen avslutas utan åtgärd. Avgiften täcker inte uppföljande tillsyner.

*** Tillsynsavgift för e-cigarettor och påfyllningsbehållare, tobaksfria nikotinprodukter och folköl (F7)**

Tillsynsavgiften för de anmälningspliktiga varorna ska täcka kostnaderna för den planerade yttre tillsynen och betalas årligen. Avgiften täcker inte uppföljande tillsyner.

*** Tillsynsavgift för receptfria läkemedel (F8)**

Tillsynsavgiften för receptfria läkemedel ska täcka kostnaderna för den planerade kommunala kontrollen och betalas årligen. Avgiften täcker inte uppföljande tillsyner.

Avgifter och taxor för den gemensamma nämndens upptagningsområde gällande serveringstillstånd

Beloppen är beräknade efter prisbasbeloppet för 2023 på 52 500 kronor.

Gult markerar ändringar jämfört med nuvarande avgifter.

Stadigvarande serveringstillstånd

Typ	Andel av PBB	Belopp*	Ref
Till allmänheten eller slutet sällskap inklusive catering	25,2 %	13 300 kr	
För pausservering	12,6 %	6 700 kr	
För provsmakning vid tillverkningsstället	12,6 %	6 700 kr	
Ändring av bolagsform (endast byte av organisationsnummer, inga andra förändringar i gällande tillstånd)	14,7 %	7 800 kr	S1
Ändring i nuvarande tillstånd som kräver insyning av lokal	10,5 %	5 600 kr	S2
Ändring i nuvarande tillstånd som inte kräver insyning av lokal	6,3 %	3 100 kr	S3
Tillfällig ändring av serveringstid för enstaka tillfälle	2,1 %	1 200 kr	S4
Ändring i nuvarande tillstånd som inte kräver utredning	1,1 %	600 kr	S5

Ändring av styrelse och/eller ägarförhållanden

Typ	Andel av PBB	Belopp*	Ref
Betydande förändring av bolaget. Överlåtelse av aktier/bolagsandelar på 50 % eller mer.	25,2 %	13 300 kr	S6
Mindre förändring av bolaget. Överlåtelse av aktier/bolagsandelar mindre än 50 % och/eller prövning av ny PBI.	8,4 %	4 500 kr	S6
Prövning av ytterligare PBI vid mindre förändring, per person.	4,2 %	2 300 kr	S6
Administrativ avgift om samma bolag har flera serveringsställen som berörs av ändringen, per serveringsställe.	1,1 %	600 kr	S6

Kunskapsprov

Typ	Andel av PBB	Belopp*	Ref
Avgift för kunskapsprov gällande stadigvarande serveringstillstånd samt tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten	4,2%	2 300 kr	S7
Avgift för kunskapsprov gällande tillfälliga serveringstillstånd till slutet sällskap, pausservering eller provsmakning	2,1%	1 200 kr	S7

* Andelen av prisbasbeloppet avrundat uppåt till närmsta 100-tal kronor

TABELL ÖVER AVGIFTER

Tillfälliga serveringstillstånd

Typ	Andel av PBB	Belopp*	Ref
Period till allmänheten	16,8 %	8 900 kr	S8
Enstaka tillfällen till allmänheten			S8
- Första tillfället på ny adress under innevarande kalenderår	10,5 %	5 600 kr	
- För ytterligare tillfälle på samma adress under innevarande kalenderår	2,1 %	1 200 kr	
Enstaka tillfällen för slutet sällskap	2,1 %	1 200 kr	S8
Pausservering	1,1 %	600 kr	
Provsmakning vid tillverkningsstället	8,4 %	4 500 kr	
Provsmakning vid arrangemang			
- Första tillfället	4,2 %	2 300 kr	
- Ytterligare serveringstillfälle	2,1 %	1 200 kr	
För gemensamt serveringsutrymme för flera innehavare med ett stadigvarande serveringstillstånd/per tillståndshavare	6,3 %	3 400 kr	

Övrigt

Typ	Andel av PBB	Belopp*	Ref
Avgift för uppföljande tillsyn på grund av uppmärksammade brister	6,3 %	3 400 kr	S9
Avgift vid inre tillsyn	20,0 %	10 500 kr	S10
Avgift vid påminnelse om att inkomma med restaurangrapport	4,2 %	2 300 kr	S11
Avgift för deltagande på utbildning	0,0 %	0 kr	S12
Avgift vid avanmälan efter att anmälningstiden gått ut	1,1 %	600 kr	S12
Avgift för uteblivet deltagande på utbildning	2,2 %	1 200 kr	S12

Riskbaserad tillsynsavgift samt fast tillsynsavgift

Riskklass	Andel av PBB	Belopp*	Ref
Fast tillsynsavgift	3,0 %	1 600 kr	S13
Riskklass 0	2,4 %	1 300 kr	S14
Riskklass 1	3,8 %	2 000 kr	S14
Riskklass 2	10,4 %	5 500 kr	S14
Riskklass 3	20,7 %	10 900 kr	S14
Riskklass 4	33,3 %	17 500 kr	S14
Riskklass 5	50,0 %	26 300 kr	S14
Riskklass 6	68,5 %	36 000 kr	S14

* Andelen av prisbasbeloppet avrundat uppåt till närmsta 100-tal kronor

Tillämpningsregler för provnings- och tillsynsavgifter gällande serveringstillstånd

1 § Avgifter för kommunens arbete med serveringstillstånd och årlig tillsyn enligt alkohollagen ska betalas av den som ansöker om serveringstillstånd och den som beviljats sådant tillstånd.

2 § En förutsättning för att ansökan om serveringstillstånd ska behandlas är att ansökningsavgiften betalats in till kommunen. Om betalning inte skett ska sökanden uppmanas att betala in avgiften inom viss tid. En sådan uppmaning får sändas till sökanden per post eller förmedlas på annat lämpligt sätt. Följs inte uppmaningen ska ansökan avvisas. Sökanden ska upplysas om detta i uppmaningen. Ansökningsavgiften återbetalas inte om ansökan avslås.

3 § Om det finns synnerliga skäl får ansökningsavgiften helt eller delvis återbetalas.

4 § Årlig tillsynsavgift för tillståndshavare med stadigvarande tillstånd uttas som en fast och en rörlig tillsynsavgift som betalas för innevarande år. Den rörliga tillsynsavgiften baseras på den riskklass serveringsstället tillhör. Om ett serveringstillstånd återkallas kommer tillsynsavgiften inte återbetalas.

Om ett serveringsställe beviljas serveringstillstånd efter att den årliga tillsynsavgiften fakturerats kommer tillsynsavgiften att faktureras efter att den första tillsynen genomförs. Om serveringstillståndet beviljas från och med den 1 juli minskas tillsynsavgiften med 50 %, och om serveringstillståndet beviljas från och med den 1 oktober minskas tillsynsavgiften med 75 %.

5 § En förutsättning för att göra rätt bedömning av riskklass är att restaurangrapport inlämnas årligen till Folkhälsomyndigheten senast i följebrev angivet datum. Om restaurangrapporten inte inkommit i tid skickas en påminnelse med ett sista inlämningsdatum, vilket även medför påminnelseavgift. Inkommer inte restaurangrapporten innan sista inlämningsdatumet kommer den högsta riskpoängen tilldelas gällande omsättning av alkoholdrycker vilket påverkar antalet tillsyner och storleken på tillsynsavgiften. För ställen som inte är skyldiga att lämna in restaurangrapport beräknas den lägsta riskpoängen gällande omsättning av alkoholdrycker.

Tillsynsavgiften ska betalas inom angiven tid. Underlåtenhet att lämna in restaurangrapport eller betala tillsynsavgift kan medföra att tillståndshavarens lämplighet för innehav av tillståndet tas upp till omprövning.

6 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens omfattning, tillsynsbehovet eller övriga omständigheter får tillsynsavgiften sättas ned eller att betalningstiden förlängs.

7 § Förklaring av vissa avgifter:

* **Ändring av bolagsform (S1)**

Avgiften tas ut vid ansökan om stadigvarande serveringstillstånd på samma serveringsställe som företrädarna redan har ett gällande stadigvarande serveringstillstånd på. Förutsättningen är att det inte föreligger någon annan ändring än av bolag; det måste exempelvis vara samma verksamhetsinriktning, PBI:er och serveringsyta.

* **Ändring i nuvarande tillstånd som kräver insyning av lokal (S2)**

Avgiften tas ut vid förändringar som kräver insyning av serveringsstället, exempelvis vid utökad serveringsyta.

* **Ändring i nuvarande tillstånd som inte kräver insyning av lokal (S3)**

Avgiften tas ut vid ändring där utredning krävs men där insyning av serveringsstället inte behöver göras, exempelvis utökning av serveringstid.

* **Tillfällig ändring av serveringstid för enstaka tillfälle (S4)**

Avgiften tas ut vid tillfällig ändring av serveringstiden på serveringsställe där sökanden har ett stadigvarande serveringstillstånd. Avgiften tas ut per serveringstillfälle.

* **Ändring i nuvarande tillstånd som inte kräver utredning (S5)**

Avgiften tas ut vid ändringar i serveringstillståndet som inte kräver utredning, exempelvis minskning av serveringstid eller ändrade bolags-/kontaktuppgifter.

* **Avgift vid ändringar i bolaget (S6)**

Vid förändring av ägar- och/eller styrelseförhållande i bolag tillämpas olika avgifter beroende på omfattningen av förändringen.

En *betydande förändring* i bolaget innebär att ny ägarmajoritet skapas, genom överlåtelse av aktier/bolagsandelar på 50 % eller mer.

En *mindre förändring* i bolaget innebär överlåtelse av aktier/bolagsandelar på mindre än 50 %, och/eller att det tillkommit en ny PBI. Vid prövning av flera PBI:er i samband med en mindre förändring utgår ytterligare avgift per PBI. Oavsett antal PBI:er ska avgiften inte överstiga kostnaden för en nyansökan om stadigvarande serveringstillstånd.

Om tillståndshavaren har flera serveringstillstånd debiteras avgiften för prövningen vid ett serveringsställe, för de andra serveringsställena tas en administrativ avgift ut.

* **Avgift för Kunskapsprov (S7)**

En av förutsättningarna för att kunna beviljas serveringstillstånd, vare sig det avser stadigvarande eller tillfälligt serveringstillstånd, är att sökande avlagt godkänt kunskapsprov. Kunskapsprov kan göras maximalt 3 gånger för samma ansökan, om inte godkänt resultat uppnås efter 3:e försöket bedöms sökande som olämplig för tillståndet och ansökan avslås. Antal försök baseras på Folkhälsomyndighetens föreskrifter om kunskapsprov (FoHMFS 2014:7).

* **Avgift för tillfälligt serveringstillstånd (S8)**

Tillfälliga serveringstillstånd kan sökas för enstaka tillfällen eller för en sammanhängande period. Det går inte att söka både för enstaka tillfällen och en sammanhängande period under samma kalenderår på samma serveringsställe. Ett enstaka tillfälle räknas från serveringstidens start till serveringstidens slut.

Tillfälligt serveringstillstånd kan sökas för en sammanhängande period, den maximala längden på perioden regleras i riktlinjerna. En tillståndshavare kan ansöka om tillfälligt serveringstillstånd för en sammanhängande period på samma serveringsställe i två år, därefter behöver man ansöka om ett stadigvarande serveringstillstånd.

En sökande kan ansöka om ett visst antal tillfällen per år på samma serveringsställe, antalet tillfällen regleras i riktlinjerna. Den högre avgiften betalas för första serveringstillfallet på ett serveringsställe, vid fler serveringstillfällen på samma serveringsställe under kalenderåret

debiteras den lägre avgiften.

Avgift för tillfälligt tillstånd till slutet sällskap uttas per serveringstillfälle. En sökande kan ansöka om ett visst antal tillfällen per år på samma serveringsställe, antalet gånger regleras i riktlinjerna.

***Avgift för uppföljande tillsyn (S9)**

I de fall det uppmärksammas brister i verksamheten som föranleder en extra uppföljande tillsyn, tas en avgift ut för detta. Den uppföljande tillsynen ska kontrollera att de uppmärksammade bristerna åtgärdats.

***Avgift vid inre tillsyn (S10)**

Avgift tas ut i de fall det uppmärksammas brister som leder till en utredning gällande inre tillsyn. Avgift ska dock inte tas ut om den inre tillsynen avslutas utan åtgärd.

*** Avgift vid påminnelse om att inkomma med restaurangrapport (S11)**

Om en tillståndshavare som är skyldig att lämna in restaurangrapport inte lämnar in den i tid tas en påminnelseavgift ut i samband med att påminnelsen skickas.

*** Avgift för deltagande på utbildning (S12)**

Deltagande vid utbildning ska vara kostnadsfritt då utbildningen bekostas genom den fasta tillsynsavgiften. Om en anmäld deltagare inte kan delta tas ingen avgift ut om avanmälan görs innan anmälningstiden gått ut. Om avanmälan görs efter anmälningstidens slut tas en mindre avgift ut, och vid uteblivet deltagande tas en högre avgift ut. Detta för att undvika missbruk av anmälningar då det finns ett begränsat antal platser. Om det finns synnerliga skäl för det uteblivna deltagandet får avgiften sänkas eller tas bort.

*** Fast tillsynsavgift (S13)**

För alla serveringsställen med stadigvarande serveringstillstånd tas en årlig fast tillsynsavgift ut. Den fasta tillsynsavgiften ska täcka kostnaden för den förebyggande tillsynen så som utbildningar och krögarträffar.

*** Riskbaserad tillsynsavgift (S14)**

Den rörliga tillsynsavgiften betalas årligen och ska täcka kostnaderna för den planerade yttre tillsynen, administration, arkivering, rådgivning samt viss inre tillsyn så som rutinmässig kontroll av lämplighet samt där den inre tillsynen avslutas utan åtgärd. Avgiften baseras på den riskklass serveringsstället tillhör. Avgiften täcker inte uppföljande tillsyner.

Bedömning av riskklass sker årligen för innevarande kalenderår. Bedömning sker utifrån den aktuella utformningen av serveringstillståndet, samt föregående års omsättning av alkoholdrycker och eventuella brister. Om ett serveringsställe haft två uppföljande tillsynsbesök under samma kalenderår adderas riskpoängen för båda besöken. Ett serveringsställe kan inte öka mer än en riskklass på grund av brister.